

Människans relation till naturen och dess betydelse för hållbar stadsutveckling

En studie om att synliggöra människa–natur
relationer hos aktörer involverade i utvecklingen
av Lokstallarna i Malmö

Rasmus Erik Friberg

Självständigt arbete • 30 hp

Sveriges lantbruksuniversitet, SLU

Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning

Hållbar stadsutveckling, ledning, organisering och förvaltning - masterprogram

Alnarp 2025

Människans relation till naturen och dess betydelse för hållbar stadsutveckling – En studie om att synliggöra människa–natur relationer hos aktörer involverade i utvecklingen av Lokstallarna i Malmö

Humans' relation to nature in support of sustainable urban development – A study about uncovering human–nature relations among actors involved in the development of Lokstallarna in Malmö

Rasmus Erik Friberg

Handledare:	Victoria Sjöstedt, SLU, Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning
Examinator:	Caroline Hägerhäll, SLU, Institutionen för människa och samhälle
Bitr. examinator	Lisa Norfall, SLU, Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning
Omfattning:	30 hp
Nivå och fördjupning:	A2E
Kurstitel:	Independent Project in Landscape Architecture
Kurskod:	EX0859
Program/utbildning:	Hållbar stadsutveckling, ledning, organisering och förvaltning - masterprogram
Kursansvarig inst.:	Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning
Utgivningsort:	Alnarp
Utgivningsår:	2025
Omslagsbild:	Rasmus Erik Friberg
Upphovsrätt:	Alla bilder används med upphovspersonens tillstånd.
Nyckelord:	Hållbar stadsutveckling, naturanknytning, växt-omedvetenhet, antropocentriska paradigmet, ekosociala paradigmet, biologisk mångfald

Sveriges lantbruksuniversitet

Fakulteten för landskapsarkitektur, trädgårds- och växtproduktionsvetenskap

Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning

Sammanfattning

Det finns ett akut behov av att människor ska vilja och sträva efter att agera miljö- och naturvänligt. För att vilja och sträva efter det är det viktigt att besitta en naturanknytning. Dock minskar generellt den växande urbana befolkningens naturanknytning succesivt och har gjort det i årtionden. Därför behöver dagens stadsutvecklare beakta människors psykologiska och sociala relation till naturen i större utsträckning, något som denna studie söker främja. Syftet med studien är att sprida kunskap om betydelsen av människans relation till naturen för en hållbar stadsutveckling genom att studera en pågående stadsutveckling i området Lokstallarna i Malmö. Frågeställningarna kretsar kring att undersöka vad för människa–natur relationer som kommer till uttryck hos aktörer som är involverade i utvecklingen av Lokstallarna och hur identifierade människa–natur relationer stödjer en hållbar stadsutveckling. Utgångspunkten för studien är att använda perspektiv från miljöpsykologi och miljösociologi, specifikt teoretisering om människors naturanknytning, växt-omedvetenhet och samhälleliga paradigmen.

Studien visar att Malmö stad och fastighetsbolaget Jernhusen har internaliserat människa–natur relationer som vanligtvis förekommer i västerländska samhällen. Dessa relationer till naturen präglas av en bristande naturanknytning, en antropocentrisk nyttobaserad värdering av naturen, ett strikt naturvetenskapligt perspektiv och växt-omedvetenhet. Det innebär att naturen värderas först och främst utifrån dess nytta för människor, och utvecklingen planeras inte utifrån att främja människors naturanknytning. Istället ersätts befintliga sällsynta biotoper i Lokstallarna med natur som upplevs ge mer nytta för människor i form av ekosystemtjänster. Då befintlig natur bevaras planeras vad som tolkas vara ett begränsat naturskydd. Naturskyddet utformas på ett sätt som är i linje med mänskliga preferenser och strävan efter en materiellt och befolkningsmässigt växande stad. Då biotoper bevaras tolkas det också som att aktörerna gör en tankemässig separation mellan vad som planeras bli miljöer för människan kontra naturområden, något som resulterar i att naturen, och särskilt så växtlivet i Lokstallarna, döljs och förminskas till att bli en bakgrund till djurlivet, i detta fall människan. Vad som tolkas vara ett begränsat naturskydd tolkas också som att villkoras med mänsklig kontroll och dominans av naturen eftersom biotoper planeras tas bort, ersättas, förflyttas och återskapas utifrån mänskliga preferenser och efterfrågan på ekosystemtjänster.

I processen att utveckla Lokstallarna finns det samtidigt uttryck för en annan människa–natur relation, en som verkar präglas av en vilja att agera naturvänligt och uppskatta de sällsynta biotopernas biologiska och upplevelserelaterade värden. Därmed tolkas det möjligtvis finnas ett frö, specifikt inom Malmö stad bland yrkesverksamma, som innehåller en idé om en alternativ utveckling som inte osynliggör och förminskar biotoperna på det sätt som den planerade utvecklingen kan påstås göra. Om Malmö stad och Jernhusen ger näring till det fröet kan en mer hållbar stadsutveckling potentiellt uppnås i jämförelse med det nuvarande planförslaget.

Nyckelord: Hållbar stadsutveckling, naturanknytning, växt-omedvetenhet, antropocentriska paradigmet, ekosociala paradigmet, biologisk mångfald

Abstract

There is an urgent need for humans to want and strive towards pro-environmental and pro-nature behaviors. For people to strive towards these behaviors it is important to have nature connectedness. However, nature connectedness is generally decreasing amongst the growing urban population and has been decreasing for decades. Therefore, urban planners of today need to consider humans' relation to nature to a greater extent, which is something this study is aiming to promote. The study's purpose is to spread knowledge about the importance of humans' relation to nature for a sustainable urban development by studying an ongoing development in Lokstallarna, Malmö. The research questions revolve around investigating what kind of human–nature relations are expressed by actors involved in the development of Lokstallarna and how identified human–nature relations support a sustainable urban development. The study's starting point is to use perspectives from environmental psychology and environmental sociology, specifically theories about nature connectedness, plant awareness disparity and societal paradigms.

The study shows that Malmö stad and the real estate company Jernhusen have internalized human–nature relations that are common in Western societies. These relations to nature are characterized by a lack of nature connectedness, an anthropocentric utility-based valuation of nature, a perspective which is strictly informed by the natural sciences, and plant awareness disparity. This means that nature is valued first and foremost based on its benefit to humans, and the development is not planned based on promoting people's nature connectedness. Instead, rare biotopes in Lokstallarna are replaced with nature that is perceived to provide more benefits to urban dwellers via ecosystem services. When existing nature is preserved, what is interpreted as a limited conservation effort is pursued. This means that the conservation of existing biotopes is designed in a way that is in line with human preferences and the aspiration for a materially and demographically growing city. When biotopes are preserved, the planners make a cognitive separation between environments meant for humans versus areas for nature, which results in nature, and especially so the plant life in Lokstallarna, being hidden or reduced to become a backdrop to animal life, in this case humans. What is interpreted as a limited nature conservation effort is also interpreted as being conditioned on human control and domination since biotopes are planned to be removed, replaced, relocated and recreated based on human preferences and demand for ecosystem services.

In the process of developing Lokstallarna, there is also an expression of a different human–nature relation, one that seems to be characterized by a desire to pursue pro-nature behaviors and appreciate the biological and experience-related values of the rare biotopes. Thus, it is interpreted that there may lie a seed, specifically within Malmö stad amongst its urban planners, that contains an idea of an alternative development that does not conceal and diminish the rare biotopes in the way that the current proposed development does. If Malmö stad and Jernhusen nurture that seed, a more sustainable urban development could potentially be achieved in comparison to the current plan proposal.

Keywords: Sustainable urban development, nature connectedness, plant awareness disparity, anthropocentric paradigm, ecosocial paradigm, biodiversity

Förord

Tack till Victoria för handledning. Tack till alla intervjupersoner som deltog i studien. Tack till min familj och mina vänner.

Studiens teoretiska ramverk och syfte är sprunget ur en strävan att ifrågasätta konventionella föreställningar om människans påstådda separation från naturen. Vidare utmanar det teoretiska ramverket och studien dagens dominerande antropocentriska paradigm.

Min förhoppning är att studien kan bidra till att skapa mer uppmärksamhet och sprida kunskap om vikten av att främja människors naturanknytning och förebygga växt-omedvetenhet inom dagens stadsutveckling. Vidare hoppas jag att studien kan bidra till att det ekosociala paradigmet beaktas i större utsträckning än vad som görs idag för en hållbar stadsutveckling.

Innehållsförteckning

Figurförteckning	
1. Inledning.....	1
1.1 Syfte och frågeställningar	2
1.2 Avgränsning.....	2
2. Bakgrund.....	3
2.1 Lokstallarna	3
2.1.1 Naturen i Lokstallarna.....	4
3. Teoretiskt ramverk	10
3.1 Natur.....	10
3.2 Distanseringen mellan människan och resten av naturen	10
3.3 Naturanknytning.....	11
3.4 Paradigm, det antropocentriska paradigmet och det ekosociala paradigmet	15
3.4.1 Paradigm	15
3.4.2 Det antropocentriska paradigmet.....	15
3.4.3 Det ekosociala paradigmet	16
3.5 Växt-omedvetenhet	17
4. Metodologi.....	19
4.1 Konstruktivism.....	19
4.2 Urval	19
4.2.1 Dokument	19
4.2.2 Intervjuer med yrkesverksamma.....	20
4.3 Empiriinsamling.....	20
4.3.1 Dokument	20
4.3.2 Semistrukturerade intervjuer.....	21
4.4 Analysmetod	22
4.5 Reflektion om vetenskaplig kvalitet.....	23
4.6 Forskningsetisk reflektion.....	25
4.6.1 Generell reflektion	25
4.6.2 Växt-omedvetenhet	25
5. Resultat och analys.....	26
5.1 Jernhusens förhållningssätt till naturen och utvecklingen	26
5.1.1 Teoretisk analys	28
5.2 Kommunens förhållningssätt till naturen och utvecklingen.....	29
5.2.1 Biotoperna i planområdet	29
5.2.2 Planeringsriktlinjer för biotoperna och framtidens täta gröna stad.....	31
5.2.3 De förväntade konsekvenserna av planförslaget.....	33
5.2.4 Teoretisk analys	33
5.3 Yttranden om befintlig natur från yrkesverksamma	37

5.3.1 Yrkesverksam A	37
5.3.2 Yrkesverksam B	39
5.3.3 Yrkesverksam C	40
6. Diskussion.....	43
6.1 Jernhusens och Malmö stads relation till naturen.....	43
6.2 Yrkesverksammas relation till naturen	45
6.3 Möjliga konsekvenser för en hållbar stadsutveckling	47
6.4 Studiens begränsningar	48
6.5 Att tillämpa teoretisering om människors naturanknytning på organisationer	49
6.6 Rekommendationer för en alternativ utveckling.....	50
6.7 Behov av ny forskning	50
Litteraturlista.....	52
Bilaga 1.....	i
Bilaga 2.....	vi

Figurförteckning

Figur 1. Avgränsning som är baserad på fastigheten som ägs och förvaltas av Jernhusen.....	3
Figur 2. Kulturmiljörummet i Lokstallarna.....	4
Figur 3. Karta över områdena som undersöktes vid naturvärdesinventeringen och naturvärdesbedömningen.....	5
Figur 4. Karta som visar vart markföroreningar finns i området, från år 2016.....	8
Figur 5. Bild på delar av den öppna sandiga ruderatmarken	9
Figur 6. Bild på natur i områdena 2 och 5 i naturvärdesinventeringen	9
Figur 7. Illustration om olika människa–natur relationer och dess konsekvenser	13
Figur 8. Bilder som visades under intervjuerna	37

1. Inledning

Antropogena klimatförändringarna som är tätt sammankopplade med en omfattande och snabb förlust av biologisk mångfald eskalerar. Det finns ett akut behov av att minimera negativ påverkan på miljön och främja biologisk mångfald. För att adressera behovet behöver de människa–natur relationer som vanligtvis förekommer i västerländska samhällen förändras. Detta eftersom nuvarande dominanta människa–natur relationer präglas av bristande naturanknytning och växt-omedvetenhet, något som inte främjar en vilja och strävan att agera miljö- och naturvänligt (Barragan-Jason m.fl., 2023, s. 2, 5–7; Martin m.fl., 2020, s. 2, 9–10; Schultz m.fl., 2004, s. 32–33, 39–41; Sheffield m.fl., 2022, s. 1, 19).

Samtidigt som behovet av en förändrad människa–natur relation aldrig varit mer akut har städer kommit att bli centrum och katalysatorer för distanseringen mellan människan och resten av naturen. Den växande urbana befolkningen har i allt mindre utsträckning en positiv emotionell relation till naturen. Människor uppfattar sig själva som del och beroende av naturen i allt mindre utsträckning. Stadsbor tillbringar allt mindre tid i naturområden och upplever allt mer sällan biologisk mångfald, och den biodiversitet som finns i städer tenderar ofta att byggas bort vilket ytterligare förstärker distanseringen (Colding & Barthel, 2013, s. 162; Soga & Gaston, 2016, s. 94–98; Richardson & Thatcher, 2024, s. 585–587).

För att den negativa utvecklingen ska förändras mot en hållbarare behöver stadsmiljön möjliggöra för människor att kultivera en naturanknytning, och planeringen av städer behöver ha detta i åtanke (Colding & Barthel, 2013, s. 162; Richardson m.fl., 2020, s. 389–390, 398; Soga & Gaston, 2016, s. 94, 99). Barragan-Jason m.fl. (2023, s. 6–7) menar också att människors naturanknytning behöver främjas som en katalysator för en hållbar utveckling i större utsträckning än vad som görs idag, och Sheffield m.fl. (2022, s. 19) menar att det bör vara ett viktigt mål för organisationer och policy som söker främja människors och resten av naturens välmående.

Området Lokstallarna i Malmö utvecklas just nu till att bli en ny tätbebyggd och grön stadsdel med fokus på hållbarhet enligt Malmö stad (2020b, s. 6–7). Att studera stadsutvecklingen utifrån teoretisering om behovet av förändrade människa–natur relationer är relevant eftersom det enligt Malmö stad (2020a, s. 12) finns hög biologisk mångfald kopplat till ruderatmark, öppen sandig mark och kolonilotter. Den biologiska mångfalden har ett värde i sig, samtidigt som den ger förutsättningar för att främja människors naturanknytning och förebygga växt-omedvetenhet. Stadsutvecklingen pågår också, enligt ett reportage i Sveriges Radio (2024), i en stad där andelen växter successivt minskar och tillgången till natur är låg jämfört med andra svenska städer. En annan aspekt som gör stadsutvecklingen relevant att studera baserat på Richardson och Thatcher (2024, s. 582) är att konventionen om biologisk mångfald sedan år 2022 inkluderar mål om att förbättra människans relation till naturen.

1.1 Syfte och frågeställningar

Syftet med studien är att sprida kunskap om betydelsen av människans relation till naturen för en hållbar stadsutveckling genom att studera en pågående stadsutveckling i området Lokstallarna i Malmö.

Frågeställningarna är:

- Vad för människa–natur relationer kommer till uttryck hos aktörer involverade i utvecklingen av Lokstallarna i Malmö?
- Hur stödjer identifierade människa–natur relationer en hållbar stadsutveckling i Lokstallarna?

1.2 Avgränsning

Perspektiv från miljöpsykologi och miljösociologi utgör utgångspunkt för studien som avgränsas till Lokstallarna i Malmö. Områden som inte är en del av Lokstallarna inkluderas inte.

Flera olika aktörer har varit med i processen att utveckla Lokstallarna. Exempelvis har företaget Kulturstaden deltagit i ett strategiskt arbete att utforma områdets profil och identitet. Kulturstaden har också hjälp till att ta fram en strategi för hur byggnader och offentliga platser kan användas (Kulturstaden, u.å.). Vidare har så kallade kulturella och kreativa aktörer medverkat i ett idéforum som resulterade i en fördjupad studie inför Lokstallarnas utveckling (Jernhusen, 2024b). Empiriskt material från dessa aktörer har inte inkluderats. En anledning till detta är att Jernhusen äger och förvaltar fastigheten för Lokstallarna, och Malmö stad har kommunalt planmonopol. Studien har därför avgränsats till en analys av vad för människa–natur relationer som kommer till uttryck hos två centrala aktörer som kan påstås ha stort inflytande över utvecklingen. Avgränsningen har också gjorts med hänsyn till tidsfristen för studiens genomförande.

2. Bakgrund

Nedan presenteras en kort bakgrund om den pågående utvecklingen av Lokstallarna och en beskrivning av området.

2.1 Lokstallarna

Kirsebergsstaden i Malmö planeras att utvidgas genom att skapa en ny grön tätbebyggd stadsdel med fokus på hållbarhet. Den nya stadsdelen har fått namnet Järnvägsverkstäderna (Malmö stad, 2020b, s. 9–13). I Järnvägsverkstäderna finns ett område som kallas för Lokstallarna, ägt och förvaltats av Jernhusen, som i dialog med Malmö stad undersöker hur området kan utvecklas (Jernhusen, u.å.a). I Figur 1 nedan syns området. Då denna studie genomförs har stadsbyggnadskontoret fått i uppdrag att påbörja detaljplaneringen av området (Malmö stad, u.å.). Vid genomförandet av denna studie finns olika verksamheter i Lokstallarna. I industrilokalerna huserar bland annat en ateljé, ett kafferosteri, en uthyrningsfirma och mediabolag av diverse slag. I området finns också andra verksamheter såsom bland annat hotell och camping, yrkesbiodling och teater. En motorcykelklubb finns också i området (Jernhusen, u.å.a).

Figur 1. Avgränsning som är baserad på fastigheten som ägs och förvaltas av Jernhusen.

Kommentar: Karta skapad med e-tjänsten Min Karta av Lantmäteriet (2025).

Ett område som är viktigt att förstå då utvecklingen av Lokstallarna undersöks är det så kallade kulturmiljörummet utifrån dokument från Jernhusen (2023a) som granskats i denna studie och baserat på intervjuer som genomförts med yrkesverksamma inom ramen för denna studie. Kulturmiljörummets avgränsning syns i Figur 2 nedan. Kulturmiljörummet förstås som en värdefull kulturmiljö av kommunen och Jernhusen, och båda aktörer vill bevara kulturmiljörummet i vad som kan tolkas vara så stor utsträckning som möjligt. Kulturmiljörummet togs upp under alla intervjuer som genomfördes och i alla dokument som granskades. Att visualisera och nämna kulturmiljörummet tidigt i studiens bakgrund kan därför vara värdefullt för läsaren.

Figur 2. Kulturmiljörummet i Lokstallarna

Kommentar: Karta skapad med e-tjänsten Min Karta av Lantmäteriet (2025).

2.1.1 Naturen i Lokstallarna

Genomgången som presenteras nedan om naturen i Lokstallarna hade kunnat vara mer uttömmande och omfattande. Exempelvis har en rad olika ruderväxter påträffats i område 1, 2, 3 och 4 på kartan i Figur 3 nedan, men som inte tas upp i denna genomgång. Genomgången betonar ruderväxtmark, rödlistade arter, träd och även några ovanliga växtarter som observerats. Urvalet ska inte tolkas som att andra arter eller miljöfaktorer inte är värdefulla. Syftet är att skapa en uppfattning om vad för natur som finns i Lokstallarna utifrån naturvärdesinventeringar som fanns tillgängliga vid studiens genomförande.

Som tidigare nämnt är Lokstallarna ett intressant område att studera utifrån teoretisering om människans relation till naturen. Detta eftersom utvecklingen av området är en pågående

stadsutveckling i Malmö, en stad där andelen växter och tillgången till natur är låg i jämförelse med andra svenska städer (Malmö stad, 2020b, s. 6–7, 9–13; Sveriges Radio, 2024). Stadsutvecklingen pågår också i ett område som är en unik biotop, vilket lyfts fram i naturvärdesinventeringar som utförts av Ekologigruppen (2016), Mattson (2021) och Andersson (2022).

Ekologigruppen genomförde 2016 en naturvärdesinventering på uppdrag av Jernhusen. Baserat på Ekologigruppen (2016, s. 5) besöktes området vid fyra tillfällen under sommaren. Undersökningen syftade, bland annat, till att inventera naturvärden och insekter i Lokstallarna. Ekologigruppen (2016, s. 9) uppger att inventeringen “har gjorts enligt SIS-standard, ‘nivå medel’, med tillägget att även registrera naturvärden av naturvärdesklass 4”. Enligt Ekologigruppen (2016, s. 5, 10) genomfördes inventeringen under sommaren, och därför kan undersökningen potentiellt missat att söka efter, bland annat, olika sandbin som flyger tidigare under året. I Figur 3 nedan visas vilka områden som inventerades. Område 1, 2, 3, 4 och 5 ingår i studiens avgränsning.

Figur 3. Karta över områdena som undersöktes vid naturvärdesinventeringen och naturvärdesbedömningen

Kommentar: Kartan visar områdena som undersöktes vid naturvärdesinventeringen. I område 6 finns inte längre någon natur eftersom naturen byggts bort som en del av utvecklingen av norra Ellstorp. Från Miljökonsekvensbeskrivning till Översiktsplan för Södra Kirseberg och Östervärn av Malmö stad (2020a), s. 12. Använd med tillåtelse.

En miljöfaktor som skapar förutsättningar för biologisk mångfald i Lokstallarna är ruderatmarken. Ruderatmark är mark som störts från tidigare markbearbetning vilket gjort den kal och glest bevuxen. Växter som trivs särskilt bra i ruderatmark kan kallas för ruderväxter. Exempel på ruderväxter är klotullört, taggkörvel, piggtistel och etternässla.

Markförutsättningarna gör att ruderväxter inte behöver konkurrera med andra växter som annars hade tagit över. Vissa ruderväxter är sällsynta eller rödlistade och kan påträffas på exempelvis banvallar, bangårdar eller vid före detta industritomter. Ruderatmarker lämpar sig också bra för växter som specialiserat sig på korta livscyklar (Ekologigruppen, 2016, s. 6, 10–13; Nationalencyklopedin, u.å.b).

Ruderatmarken som finns i område 1 på kartan i Figur 3 är, enligt Ekologigruppen (2016, s. 10), “såväl som naturlig biotop som tillskapad miljö ... mycket ovanlig i landet”. Att ruderatmarker hindras från att växa igen och består av öppen sandig mark är inte vanligt förekommande. I den öppna sandiga ruderatmarken har klotullört och taggkörvel påträffats (Ekologigruppen, 2016, s. 10–12). Klotullört är en nationellt fridlyst art vilket innebär att arten är skyddad med syftet att förhindra att den dör ut (Naturvårdsverket, 2016, s. 4, 8). Taggkörvel är rödlistad utifrån kategoriseringen sårbar, och är därmed en art som hotas av att dö ut. Sveriges rödlista är en redovisning av djur och växters utdöenderisk utifrån ett kriteriesystem från den internationella naturvårdsunionen (SLU Artdatabanken, 2020, s. 4, 11, 20).

Vid naturvärdesinventeringen inventerades inte boplatser för insekter som har bohål i sand, trots att området är en lämplig fortplantningsmiljö för dessa, men rödlistade insekterna hedsidenbi och kustsandbi observerades i område 1 på kartan i Figur 3. Hedsidenbi är rödlistad utifrån kategorin nära hotad. Då denna studie genomförs har kustsandbina nationellt dött ut (Ekologigruppen, 2016, s. 10–12; SLU Artdatabanken, 2020, s. 11, 113–114). Ovanliga växter som observerades var småsporre, rotfibbla, vildkorn och sandlosta (Ekologigruppen, 2016, s. 12). Sammanfattningsvis menar Ekologigruppen (2016, s. 11) att biotopvärdet är högt därför att öppna solexponerade sandmarker är mycket ovanliga och är viktiga för många sällsynta arter. Centralt i område 1 finns ett stort valnötsträd vars stamdiameter är cirka 110 centimeter, vilket gör trädet till ett särskilt skyddsvärt jätteträd (Ekologigruppen, 2016, s. 10; Naturvårdsverket, 2021, s. 5).

I område 2 på kartan i Figur 3 finns ruderatmark. Vid inventeringen påträffades klotullört och taggkörvel i riklig mängd (Ekologigruppen, 2016, s. 13). Ytterligare observerades piggtistel och etternässla. Piggtistel och etternässla är rödlistade arter kategoriserade som nära hotade (Ekologigruppen, 2016, s. 13; SLU Artdatabanken, 2020, s. 11, 21, 29). Ovanliga arter som fanns i området var småsporre och vildkorn (Ekologigruppen, 2016, s. 13). Andelen och variationen av blommande växter ger området stor betydelse för olika insekter, exempelvis de rödlistade som påträffades vid inventeringen. På vagnhallens tak, den största centrala byggnaden, häckade strandskata, en rödlistad fågelart kategoriserad som nära hotad (Ekologigruppen, 2016, s. 13; SLU Artdatabanken, 2020, s. 100).

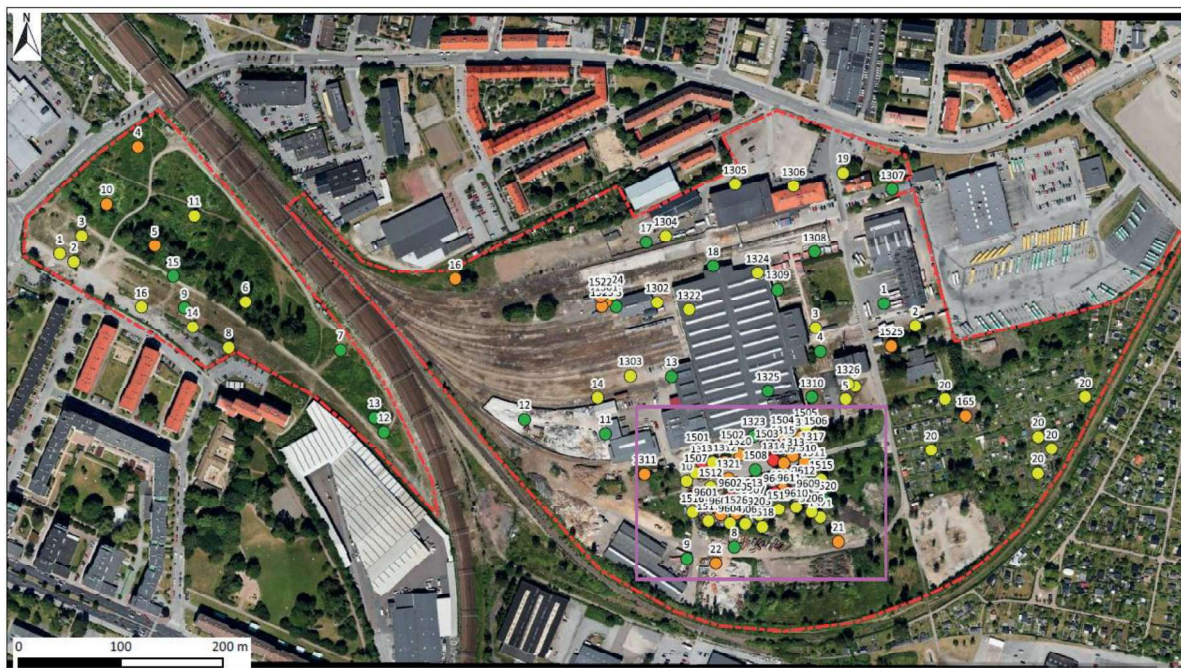
I område 3 på kartan som finns i Figur 3 påträffades en rik andel klotullört, enligt Ekologigruppen (2016, s. 12). Taggkörvel och piggtistel förekom mer sporadiskt, och enstaka etternässlor påträffades. Örterna har etablerat sig i kanterna av den asfalterade ytan och i vissa lösare gruslager. Ovanliga arter som kunde observeras var hårig nattskatta, rotfibbla och vildkorn. I området observerades också naverlönn, en rödlistad trädart kategoriserad som akut hotad (Ekologigruppen, 2016, s. 13; SLU Artdatabanken, 2020, s. 11, 20). Vid område 4 på kartan i Figur 3 observerades, baserat på Ekologigruppen (2016, s. 17), taggkörvel, piggtistel och etternässla. En ovanlig art som växte i området var nattskatta.

I område 5 som syns på kartan i Figur 2 påträffades, utifrån Ekologigruppen (2016, s. 18), taggkörvel. Vidare observerades vårtbjörkar, ekar och oxlar. I söder i riktning mot banvallen observerades en skogslind vars stamdiameter var cirka 50 centimeter, vilket gör trädet till ett grovt hålträd som är särskilt skyddsvärt (Ekologigruppen, 2016, s. 15; Naturvårdsverket, 2021, s. 5). Ytterligare menar Ekologigruppen (2016, s. 18) att viktiga nektarblommor och ovanliga fåglar observerades. Fåglar som sågs var gransångare, kärrsångare och rödstjärt (Ekologigruppen, 2016, s. 15–16).

Baserat på den fördjupade trädinventeringen som genomfördes av Mattsson (2021, s. 7) finns det många träd som är viktiga att bevara i Lokstallarna. Bland annat växer välutvecklade fruktträd i det sydöstra koloniområdet. Det växer också två välvuxna lindar i norra delen av det koloniområdet. I norra delen av område 5 i Figur 3 menar Mattsson (2021, s. 7) att “det [är] av stor vikt att spara hela gruppen av björkar” eftersom det är viktigt att beakta hela gruppen och inte enbart individuella vårtbjörkar. Vårtbjörkarna menar Mattsson (2021, s. 8) utifrån Svenska standard 990000 från år 2020 har mycket stort bevarandevärde. I centrala och södra delen av område 5, och östra delen av område 4 i Figur 3, finns baserat på Mattsson (2021, s. 8) fem träd med mycket stort bevarandevärde och 26 träd med stort bevarandevärde.

En fågelinventering genomfördes år 2022 (Andersson, 2022, s. 2, 4). Vid inventeringen observerades totalt 27 fågelarter varav sju är rödlistade. Fiskmåsar, kråka, strandskata och ärtsångare är kategoriserade som nära hotade. Gråtrut och tofsvipa är kategoriserade som sårbara och hotas därmed att dö ut nationellt. Grönfink är kategoriserad som starkt hotad (Andersson, 2022, s. 9). Tidigare fågelinventeringar har observerat björktrast, svart rödstjärt och spillkråka, tre rödlistade arter kategoriserade som nära hotade. Ytterligare har tornseglare observerats, en art kategoriserad som starkt hotad att dö ut nationellt (Andersson, 2022, s. 6). Andersson (2022, s. 12) menar att den öppna sandiga ruderatmarken i västra delen av området lockar fåglar som inte annars kan antas förknippas med urbana miljöer.

I planområdet finns idag markföroreningar i form av metaller som zink, bly och koppar. Föroreningarna är ett resultat av den tidigare industriella verksamheten. Enligt kommunen utgör markföroreningarna ingen hälsorisk för den nuvarande användningen av området, men vid ny exploatering och användning av marken är det andra riktvärden som gäller. Därför behöver marken saneras om, till exempel, bostäder ska byggas (Malmö stad, 2020a, s. 11). Vart markföroreningar finns i området syns i Figur 4 nedan.

Figur 4. Karta som visar vart markföroreningar finns i området, från år 2016

Kommentar: Kartan visar vart det finns föroreningar i planområdet. Idag har det naturliga området i väst sanerats för att bebyggas. Från Miljökonsekvensbeskrivning till Översiktsplan för Södra Kirseberg och Östervärn av Malmö stad (2020a), s. 11. Använd med tillåtelse.

I Figur 5 och Figur 6 nedan finns bilder som togs under ett besök i Lokstallarna.

Figur 5. Bild på delar av den öppna sandiga ruderatmarken

Kommentar: Bilden är tagen i vad som i naturvärdesinventeringen kallades för område 1. Egen bild, 2025.

Figur 6. Bild på natur i områdena 2 och 5 i naturvärdesinventeringen

Kommentar: I nedre delen av bilden syns ruderatmark i södra delen av område 2 på kartan i Figur 3. Norra delen av område 5 på kartan i Figur 3 syns också, bland annat gruppen särskilt skyddsvärda vårtbjörkar. Egen bild, 2025.

3. Teoretiskt ramverk

Nedan presenteras denna studies förståelse av vad som är natur och några av de processer som driver distanseringen mellan människan och resten av naturen. Vidare presenteras teoretisering om *nature connectedness*, fritt översatt på svenska till naturanknytning. Ytterligare presenteras två urskiljningsbara paradigmer om människans relation till naturen som för denna studie kallas det antropocentriska paradigmet och det ekosociala paradigmet. Slutligen presenteras teoretisering om *plant awareness disparity*, fritt översatt på svenska till växt-omedvetenhet.

Definitionen av natur är pragmatisk snarare än en uttömmande teoretisk redogörelse för vad som kan förklaras som natur. Genomgången av processer som driver distanseringen mellan människan och resten av naturen är inte heller uttömmande. Syftet med den genomgången är att ge läsaren en kortfattad grundläggande redogörelse för några av de processer som driver distanseringen utifrån ett miljöpsykologiskt och miljösociologiskt perspektiv. En sådan kortfattad grundläggande redogörelse kan hjälpa läsaren att orientera sig kring studiens teoretiska perspektiv.

3.1 Natur

Natur förstås i denna studie som biotoper. En biotop är ett avgränsat område som utgörs av specifika abiotiska och biotiska miljöfaktorer. Abiotiska miljöfaktorer syftar till icke levande förhållanden som, till exempel, solljus, nederbörd, temperatur, vindrörelser, pH-värde och mineralämnen i marken. Abiotiska faktorerna har stor betydelse för vilka biotiska faktorer, det vill säga levande faktorer, som lever i biotopen. Biotiska miljöfaktorer syftar till växter, djur, mikroorganismer och svampar. Alla miljöfaktorer i en biotop, alltså abiotiska och biotiska, existerar i samspel med varandra. Exempel på biotoper kan vara större områden som en lövskog, en insjö eller ett odlingslandskap. En biotop kan också vara en trädstubbe, en damm eller ett strandparti. För att ett område ska utgöras av natur behöver området därmed inte vara, till exempel, ett naturreservat eller en nationalpark utanför stadsmiljön eftersom en biotop kan existera mitt i en stad (Nationalencyklopedin, u.å.a; Persson m.fl., 2019, s. 303–304; van den Berg m.fl., 2019, s. 64).

Baserat på ovanstående definition finns det natur i Lokstallarna. Varför det finns natur i Lokstallarna är eftersom unika abiotiska miljöfaktorer i form av, bland annat, solexponerad sandig ruderatmark, skapar förutsättningar för ett rikt växt- och djurliv. Det växt- och djurlivet utgörs av, bland annat, rödlistade insekter, fåglar och ruderväxter. Med andra ord finns det biotoper i Lokstallarna och därmed finns det natur i Lokstallarna.

3.2 Distanseringen mellan människan och resten av naturen

Olika processer driver distanseringen mellan människan och resten av naturen, bland annat urbaniseringsprocesser. Historiskt har människan varit mer direkt beroende av vad lokala ekosystem gett henne i form av bland annat föda och material, och de naturliga kretsloppen

var därmed synligare och mer närvarande i människors vardag. Inflyttningen till bebyggda och huvudsakligen hårdgjorda urbana miljöer i städer har gjort människans beroende av naturen mer abstrakt. Exempelvis får en majoritet av stadsbor sin föda från livsmedelsbutiker utan någon kontakt med odlingslandskapet. Ytterligare döljs eller abstraheras de processer som hanterar avfall, vilket resulterar i att konsekvenserna av konsumtion blir mindre synliga. Vidare tenderar de tekniska lösningar som används att skapa gränser mellan människan och naturliga kretslopp. Ett exempel på detta är kontemporära köksblandare som ger illusionen av ett oändligt vattenflöde (Hagbert m.fl., 2020, s. 209–212; Vining m.fl., 2008, s. 2).

Människor som bor i städer upplever också natur i allt mindre utsträckning. Andelen natur i städer minskar generellt, och den natur som finns tenderar att vara homogena parkmiljöer. Biologisk mångfald byggs antingen bort eller transformeras till kultiverade parkmiljöer med bristande ekologisk komplexitet. Resultatet blir att möjligheten för stadsbor att knyta an till naturen minskar, och den natur som finns tillgänglig blir ensidig och homogen (Richardson m.fl., 2020, s. 397; Gaston & Soga, 2020, s. 575–576; Soga & Gaston, 2016, s. 94–98). Angående den svenska stadsutvecklingen kan det påstås, baserat på Naturvårdsverket (2022, s. 7), att kortsiktiga ekonomiska aspekter ofta väger tyngst vid beslutsfattande, vilket resulterar i en bortprioritering av miljöaspekter såsom bevarande av biologisk mångfald.

Slutligen kan det påstås att kulturella processer driver distanseringen. Andelen referenser till naturen i musik, filmer och skönlitterära böcker har successivt minskat, en process som kopplats till den ökade användningen av elektronisk media och ny teknologi såsom datorer och mobiltelefoner. Människor idag, särskilt barn och unga, har en tendens att vilja underhålla sig själva digitalt (Patchen m.fl., 2024, s. 17; Richardson m.fl., 2020, s. 397). En annan kulturell process är kopplad till dagens grundskoleutbildning. En majoritet av all undervisning om naturen sker sällan i naturen, utan istället inomhus på ett avstånd. Förståelsen för naturen blir då mer abstrakt, och den kunskap som kan uppnås mer begränsad (Szczepanski, 2013, s. 3–7; Szczepanski & Andersson, 2015, s. 134, 142–145).

3.3 Naturanknytning

En naturanknytning kan förstås som att bestå av en kognitiv och en emotionell aspekt. Den kognitiva aspekten innebär att de som har en naturanknytning ser sig själva och människan som del av naturen. De uppfattar människan som ett djur bland andra livsformer vilka alla utgör en del av sammanlänkade ekosystem vars delar är viktiga för helheten. Således innebär också den kognitiva aspekten uppfattningen att människan är beroende av naturen för sin överlevnad. Detta skapar en känsla av samhörighet med andra livsformer och resten av naturen. Den emotionella aspekten syftar till ett emotionellt tillstånd i vilket människor medvetet genom interaktion med natur upplever förundran, kärlek och uppskattning gentemot den (Barragan-Jason m.fl., 2023, s. 1–2; Lumber m.fl., 2017, s. 3–4; Martin m.fl., 2020, s. 1–2).

Att ha en naturanknytning har visat sig vara viktigt för människors vilja och strävan efter att agera miljövänligt och naturvänligt (Barragan-Jason m.fl., 2023, s. 5–7; Martin m.fl., 2020, s.

2, 9–10; Schultz m.fl., 2004, s. 39–41; Sheffield m.fl., 2022, s. 2, 15–16; Soga & Gaston, 2016, s. 94, 97–98; Richardson m.fl., 2020, s. 388). Miljövänligt avser agerande vars syfte är att minimera negativ påverkan på miljön genom att exempelvis minimera sitt eget koldioxidavtryck eller resursanvändning. Naturvänligt avser agerande vars syfte är att stödja naturrestaurering, främjande av biologisk mångfald och naturskydd (Richardson m.fl., 2020, s. 390; Yue & Chen, 2023, s. 3).

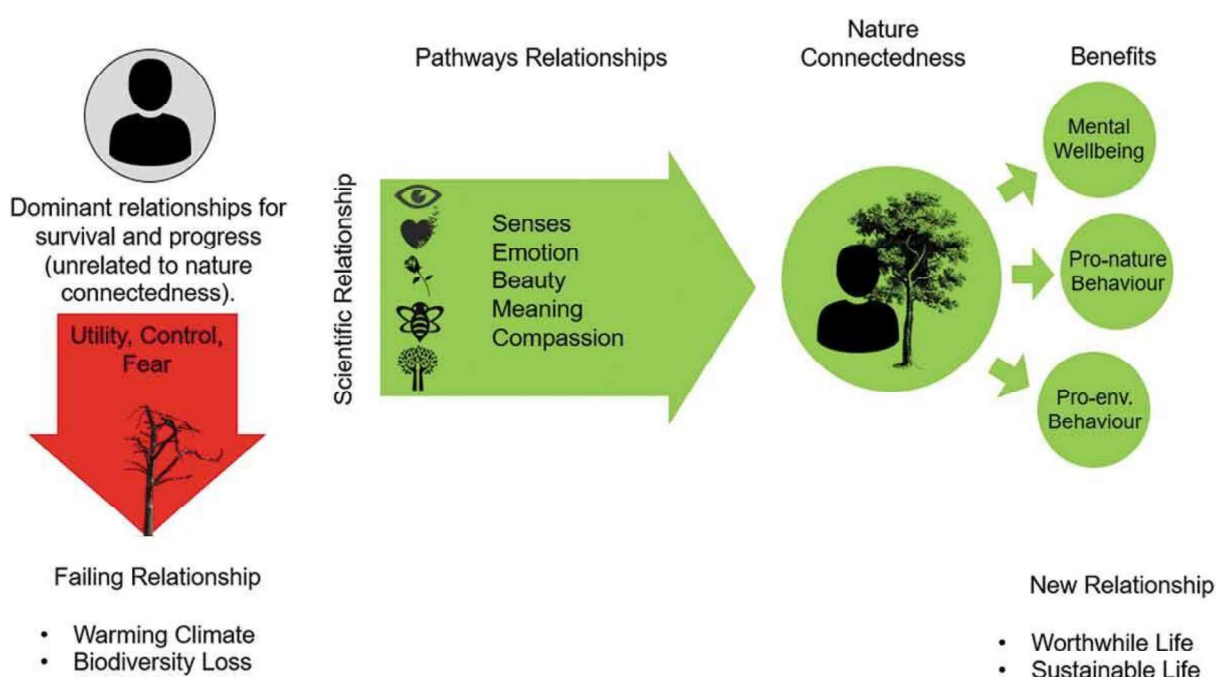
För att främja människors naturanknytning kan the *pathways to nature connectedness*, fritt översatt på svenska till vägarna till en naturanknytning, tillämpas. Vägarna är *senses, emotion, beauty, meaning* och *compassion*, fritt översatt till sinnen, emotion, skönhet, betydelse och omtanke. Upplevelser och föreställningar som är sammanlänkade med vägarna till en naturanknytning kan både förstås som en indikation på en naturanknytning och som vägen dit (Lumber m.fl., 2017, s. 19, 21; Richardson m.fl., 2020, s. 389). I Tabell 1 nedan förklaras vägarna ytterligare. Tabell 1 är baserad på en tabell från Richardson m.fl. (2020, s. 389) och vad Lumber m.fl. (2017, s. 19) uppger om vägarna.

Väg	Innebörd
Naturkontakt via sinnen	Ta in naturen med sinnen. Uppmärksamma och aktivt interagera med naturen; spendera tid i och uppleva naturen med alla sinnen.
Emotion	Uppleva och uppmärksamma naturens positiva känslomässiga påverkan. Försöka finna förundran i naturen. Finna glädjen och lugnet som naturen kan ge.
Skönhet	Uppmärksamma och ta in naturens skönhet. Tillbringa tid dagligen för att uppskatta naturens skönhet.
Betydelse	Uppmärksamma hur naturen kan ge mening via konst och text som poesi. Uppmärksamma en speciell plats i naturen. Fira naturens tecken, mysterium och cykler.
Omtanke	Visa omsorg för naturen genom miljö- och naturvänliga beteenden.

Tabell 1. Tabell om vägarna till en naturanknytning

Kommentar: Vägarna till en naturanknytning förklarar vägar som en person kan ta för att kultivera en naturanknytning. Vägarna kan tillämpas på olika nivåer i samhället. Exempelvis kan vägarna användas för att främja människors naturanknytning i ett naturreservat. Vägarna kan också vara utgångspunkten för policy, till exempel genom att inkludera mål om att främja människors naturanknytning (Richardson m.fl., 2020, s. 388–389, 393).

Vägarna till en naturanknytning sett som en metod söker enligt Richardson m.fl. (2020, s. 388, 390) och Lumber m.fl. (2017, s. 21) främja aktiva interaktioner mellan människan och resten av naturen med syftet att förändra nuvarande dominanta människa–natur relationer vilka inte är relaterade till en naturanknytning. Dominerande sätt att relatera till naturen är att främst förstå den som en resurs vilken människan ska nyttja för sin egen vinning. Naturen ses också mer än sällan som en källa till diverse utmaningar som människor ska övervinna. Ytterligare representeras naturen främst i termer av grundläggande fakta och statistik vilket främjar ett strikt naturvetenskapligt perspektiv vars syfte blir att mäta naturens beståndsdelar och identifiera arter. Slutligen framställs naturen mer än sällan som farlig eller vild och därmed som ett slags hot. Figur 7 nedan illustrerar de dominanta relationerna till naturen, vägarna till en naturanknytning och hur de hänger ihop med beteenden och människors välmående.

Figur 7. Illustration om olika människa–natur relationer och dess konsekvenser

Kommentar: Från Applying the pathways to nature connectedness at a societal scale: a leverage points perspective av Richardson m.fl. (2020), s. 390. Copyright 2020 av författarna. Använd med tillåtelse.

Människors naturanknytning uppmärksammas sällan eller söks främjas av offentliga organisationers policy. Istället brukar fokus vanligtvis ligga på att säkerställa en viss andel grönska i anslutning till människors bostadsområden (Barragan-Jason m.fl., 2023, s. 2; Soga & Gaston, 2016, s. 99–100). Detta kan problematiseras eftersom att spendera tid i natur kan kortsiktigt främja en naturanknytning, men inte långsiktigt och inte alltid. Naturkontakt i sig förstärker också främst naturanknytningen hos människor som redan har en sådan. Ytterligare kultiverar inte människor automatiskt en naturanknytning genom att bo i ett bostadsområde med inslag av grönska (Martin m.fl., 2020, s. 2, 8–9; Richardson m.fl., 2020, s. 390). Barragan-Jason m.fl. (2023, s. 2) menar också att det finns en betydande andel människor som, trots att de rutinmässigt vistas i naturområden, inte reflekterar över på vilket sätt naturen

påverkar och hänger ihop med deras liv. Vidare menar Soga och Gaston (2016, s. 99–100) att om människor inte har en naturanknytning är det osannolikt att de kommer vistas i grönområden som finns i deras bostadsområde, även om grönområdena har höga rekreativa värden och ligger i närheten av deras bostad. Baserat på Sandell och Öhman (2013, s. 48–49) och Richardson m.fl. (2020, s. 390–391) har en betydande andel av det arbete som syftat till att kultivera människors naturanknytning också haft utgångspunkten att naturvetenskapligt utbilda människor om naturen. Det har också funnits en tanke om att genomföra utomhusäventyr eller sportaktiviteter i naturområden. Dessa aktiviteter kan påstås ha en begränsad inverkan på människors naturanknytning, eller ingen alls, eftersom vägarna inte nödvändigtvis tillämpats i en sådan situation.

Vägarna till en naturanknytning har tillämpats av olika organisationer som arbetar med naturskydd och främjande av biodiversitet. Organisationerna har då använt vägarna för att främja en naturanknytning hos människor som besöker, exempelvis, naturreservat. Vägarna har då använts för att revidera eller utforma vad som kan förstås som en form av naturvägledning. Naturvägledningen har syftat till att främja människors positiva emotionella relation och känsla av samhörighet med biotoper. Vägarna har då tillämpats för att utforma både guidade turer genomförda av utbildade naturvägledare, men också självguidande stråk med informationsskyltar och informationsblad som besökare tagit med sig under sina besök i biotoper (Richardson m.fl., 2020, s. 391). Nedan ges praktiska exempel.

National Trust i Storbritannien som förvaltar naturskyddsområden reviderade sina informationsskyltar och informationsblad genom att fokusera mindre på artidentifiering och naturvetenskapliga fakta om naturen. Plankor med citat och dikter som uppmuntrar besökare att stanna upp och knyta an till naturen med alla sinnen har installerats i olika naturskyddsområden. Informationsskyltarna installerades vid platser i biotoper som anställda upplevde var vackra och fridfulla. Responsen från besökare var positiv enligt en utvärdering av besökares återkoppling. Vägarna användes också för att revidera organisationens lista över aktiviteter som alla bör göra i naturen. Istället för att, till exempel, uppmuntra människor att klättra i ett träd, uppmuntrades besökare att lära känna ett träd (Richardson m.fl., 2020, s. 391–392). Vägarna har också tillämpats vid utformningen av en kampanj i Storbritannien som kallades för 30 Days Wild. Huvudmålet för kampanjen var att uppmuntra människor till att uppskatta naturen i sin vardag genom att knyta an till naturen via vägarna till en naturanknytning. Kampanjen varade i fem år, 1 000 000 människor deltog, och 1 000 människor deltog i studier om kampanjens effekter. Människors naturanknytning, och andra hälsorelaterade aspekter, studerades före, under och efter kampanjen (Richardson m.fl., 2020, s. 392). Richardson m.fl. (2020, s. 392) menar att “taking part in 30 Days Wild has led to sustained and significant increases in nature connectedness, health, wellbeing and nature conservation behaviours, particularly for those with lower nature connectedness”.

3.4 Paradigm, det antropocentriska paradigmet och det ekosociala paradigmet

Nedan presenteras teoretisering om paradigm, det antropocentriska paradigmet och det ekosociala paradigmet.

3.4.1 Paradigm

Paradigm som begrepp populariserades ursprungligen av Thomas Kuhn genom publikationen av hans bok *The Structure of Scientific Revolutions* under 1960-talet. Kuhns teoretisering om paradigm berörde främst teoribildning inom naturvetenskap, men som begrepp har paradigm kommit att få betydelse utanför naturvetenskapen (Hirvilammi & Helne, 2014, s. 2161; Sohlberg & Sohlberg, 2019, s. 296). Paradigm kan som konstruktion förstås som ett samlande namn för ett antal relaterade tankesätt och idéer (Sohlberg & Sohlberg, 2019, s. 112–113). Ett paradigm kan påstås utgöras av: 1) taget för givna föreställningar som inte ifrågasätts; 2) föreställningar om hur verkligheten fungerar; 3) värderingar kring ideal, exempelvis idéer om hur något bör eller ska vara (Hirvilammi & Helne, 2014, s. 2161; Sohlberg & Sohlberg, 2019, s. 297). Hirvilammi och Helne (2014, s. 2161) menar att paradigm kan förstås som en av de drivande faktorerna bakom ett system, exempelvis ett samhälle.

3.4.2 Det antropocentriska paradigmet

I västerländska samhällen har en föreställning om att människan är separat från naturen etablerats sedan upplysningens tid, bland annat menade Descartes att människans sinne är separat från hennes kropp. Med utvecklingen av moderna naturvetenskapen och teknologisk utveckling med syftet att utveckla rationella effektiva metoder för utvinning av naturresurser, förstärktes uppfattningen att människan är separat från naturen, överlägsen den och kan kontrollera den. Detta bidrog också till formandet av en instrumentell människa–natur relation där naturen främst värderas utifrån dess kapacitet att mätta mänsklig efterfrågan på varor och tjänster (Lumber m.fl., 2017, s. 3; Mulvihill & Ali, 2017, s. 48; Vining m.fl., 2008, s. 1). Samtidigt som föreställningen om mänsklig dominans över och separation från naturen etablerats har naturen romantiserats som att vara helig, ren och orörd eller fri från mänsklig påverkan. Romantiseringen har parallellt med dominansen över naturen skapat en vilja hos människor i västerländska samhällen att mer än sällan vilja skydda vissa avgränsade naturområden samtidigt som, paradoxalt nog, fysiskt likartade naturområden förbises eller negligeras. Naturområdena som bedöms värdefulla för naturskydd är vanligtvis natur vilken anses vara speciell och unik, och ofta uppfattas denna natur som speciella platser vilka människor kan besöka när och om de vill uppleva natur (Vining m.fl., 2008, s. 2).

Det dominerande antropocentriska paradigmet kan baserat på Hirvilammi och Helne (2014, s. 2162), Richardson m.fl. (2020, s. 388, 390), Lumber m.fl. (2017, s. 3–5, 21) och Vining m.fl. (2008, s. 1–2) sammanfattas på följande sätt:

- a) Människan är separat från naturen.
- b) Människan är överlägsen naturen, vilket både rättfärdigar och möjliggör mänsklig kontroll och dominans.

- c) Naturen har främst instrumentellt värde genom dess förmåga att tillfredsställa mänskliga preferenser och efterfrågan på varor och tjänster, alltså naturens nytta för människan.
- d) Naturen representeras via grundläggande naturvetenskapliga fakta och statistik.
- e) Naturresurser och naturens förmågor att hantera avfall är oändliga eller mycket omfattande.
- f) Ekonomiska aspekter är avgörande och av största vikt vid beslutsfattande.
- g) Utveckling likställs med oändlig tillväxt.

Baserat på Hirvilammi och Helne (2014, s. 2161–2163) och Lumber m.fl. (2017, s. 3) har det antropocentriska paradigmet föreställningar internaliserats av en betydande andel människor i västerländska samhällen och utgör idag det dominerande paradigmet som influerar människa–natur relationer. Hirvilammi och Helne (2014, s. 2161) menar att paradigmet blivit avgörande för vad beslutsfattare ser som en naturlig eftersträvnsvärd utveckling. Författarna menar att paradigmet därför utgör en typ av teoretiska skygglappar som hindrar beslutsfattare från att förstå hur allvarliga hållbarhetsutmaningarna är eller gör att lösningarna som beslutsfattare vanligtvis föredrar är otillräckliga. Angående svensk stadsutveckling kan det generellt påstås, enligt Naturvårdsverket (2022, s. 7), att ekonomiska aspekter prioriteras vid beslutsfattande. Detta eftersom Naturvårdsverket (2022, s. 7) uppger att: “När miljöaspekter ställs mot behov av att ta mark och vatten i anspråk för bebyggelse [och] infrastruktur prioriteras ofta mer kortsiktiga ekonomiska intressen framför biologisk mångfald”.

3.4.3 Det ekosociala paradigmet

Det ekosociala paradigmet har växt fram som en reaktion på, bland annat, den allt mer tilltagande hållbarhetskrisen och som ett svar på det antropocentriska. Med hänsyn till antropogena klimatförändringar, utbredd förlust av biodiversitet och industriella länders överkonsumtion av naturresurser, söker det ekosociala paradigmet främja en annan människa–natur relation än vad det dominanta antropocentriska gör (Hirvilammi & Helne, 2014, s. 2163–2164; Mulvihill & Ali, 2017, s. 53; Richardson m.fl., 2020, s. 387).

Ekosociala paradigmet kan baserat på Hirvilammi och Helne (2014, s. 2163–2164), Mulvihill och Ali (2017, s. 53), Richardson m.fl. (2020, s. 388–390) och Vining m.fl. (2008, s. 2) sammanfattas på följande sätt:

- a) Människan är en del av naturen och ytterst sammanbunden med ekosystem.
- b) Naturen är en vän till människan och ger allt hon behöver för att överleva; Människan är beroende av naturen för sin överlevnad.
- c) Människan är ett djur bland andra livsformer som utgör en del av sammanlänkade ekosystem. Nätverket av livsformer vilka befinner sig i ett beroendeförhållande har stort värde eftersom de tillsammans utgör en livsviktig helhet. Därmed behöver människans omtanke sträckas ut till mer än enskilda individer.
- d) Ekosystems regenerativa kapacitet behöver respekteras.
- e) Mänsklig aktivitet har direkta konsekvenser, och utöver det kan aktiviteten skapa konsekvenser som består århundraden framöver.

- f) Beslutsfattande behöver baseras på holistiska överväganden, och vid dessa överväganden bör frågor om biologisk mångfald och naturskydd samt sociala frågor ha större vikt än ekonomiska.
- g) Utveckling innebär att säkerställa hälsosamma levnadsförhållanden för alla arter på jorden, och icke-materiella aspekter behöver uppskattas.

3.5 Växt-omedvetenhet

Växter utgör grunden för de flesta habitat, och en majoritet av djur och svampar är i ett beroendeförhållande med dem. Dock tenderar intresset för djur att vara större än det för växter, och mer än sällan uppmärksammas inte växtlivet tillräckligt. För att förebygga den bristande uppmärksamheten kring växters betydelse har teoretisering om *plant awareness disparity*, fritt översatt till växt-omedvetenhet, växt fram (Achurra, 2022, s. 1; Wandersee & Schussler, 1999, s. 86).

Växt-omedvetenhet kan definieras som en oförmåga att uppmärksamma växter i ens närmiljö, en oförmåga att uppskatta växters estetiska kvaliteter och unika biologiska egenskaper, en förståelse av växter som mindre värdefulla än djur och att de bara utgör en kuliss för djurlivet. Slutligen innefattar växt-omedvetenhet en oförmåga att förstå växters värde i biosfären och därav också deras värde för människan (Achurra, 2022, s. 2; Wandersee & Schussler, 1999, s. 82; Woodward & Lemmer, 2019, s. 23). Woodward och Lemmer (2019, s. 23) menar att växt-omedvetenhet leder till att växter “[are] relegated to insignificant backdrops” och bortprioriteras.

Det finns olika möjliga förklaringar till varför och hur växt-omedvetenhet uppkommer. Människor vet vanligtvis mindre om växter än djur. Detta kan bero på att de i sin grundskoleutbildning inte fått interagera med växter fysiskt och på ett meningsfullt sätt. Detta bidrar till en svårighet att förstå och se växter, och det faktum att cirka hälften av växters biomassa är under marken förstärker växt-omedvetenheten ytterligare (Wandersee & Schussler, 1999, s. 84).

En annan möjlig förklaring är att det kan vara svårt att urskilja växter då de för det mänskliga ögat inte sticker ut tillräckligt i miljön (Achurra, 2022, s. 2–3; Wandersee & Schussler, 1999, s. 84). Ytterligare en förklaring är att växter mer än sällan växer nära intill varandra och framstår som att vara statiska jämfört med djur. Wandersee och Schussler (1999, s. 84) förklarar att “static proximity is a visual cue humans use to group objects”. Följaktligen reduceras därför växter, vare sig de är olika eller inte, till att kategoriseras som växter; helheten reduceras till en enda kategori som namnges växter. Något annat som är betydelsefullt för människors växt-omedvetenhet, enligt Achurra (2022, s. 2), är att vad en person lägger märke till och bearbetar påverkas av vad för uppgift som ska utföras, men också vilken känslomässig inställning personen har. Personer som inte har en positiv emotionell relation till växter, eller inte ska genomföra en specifik uppgift som kräver visuell bearbetning, är därför mer benägna att ge uttryck för växt-omedvetenhet.

Slutligen kan det påstås att varför människor förbiser och negligerar växter är därför att växter vanligtvis kan ignoreras eftersom inga direkta allvarliga konsekvenser uppkommer som kan observeras. Blomväxter, exempelvis, kan plockas bort från en plats utan att de gör något betydande motstånd. Det är främst när växter är toxiska eller en allergen för människor som de aktivt uppmärksammas, men även då kan växten plockas bort utan betydande motstånd (Wandersee & Schussler, 1999, s. 86).

4. Metodologi

I detta avsnitt redovisas studiens vetenskapliga utgångspunkt, kriterier för urval av dokument och intervjupersoner, empiriinsamling, analysmetod, samt en reflektion om vetenskaplig kvalitet och forskningsetiska aspekter kopplat till studien.

4.1 Konstruktivism

Studien hade sin utgångspunkt i den konstruktivistiska vetenskapstraditionen. Ett konstruktivistiskt perspektiv utgår ifrån att verkligheten består av sociala konstruktioner. Människors kunskap om världen är därmed på ett eller annat sätt konstruktioner. Verkligheten kan framstå som objektiverad, men hur människor uppfattar den är ett resultat av samhällsbestämda tolkningar. Att arbeta utifrån ett sådant perspektiv innebär en insikt om att det som vanligtvis uppfattas som självklart eller nödvändigt är konstruktioner vilka kunde sett annorlunda ut (Justesen & Mik-Meyer, 2011, s. 21–23; Sohlberg & Sohlberg, 2019, s. 310–312, 318).

Att inta ett konstruktivistiskt perspektiv innebär dock inte att påstå världen endast finns inuti människors medvetande. Även för ett konstruktivistiskt perspektiv existerar en materiell verklighet utanför våra huvuden, men hur människor förhåller sig till den socialt är betydelsefullt, eftersom sociala konstruktioner om verklighetens beskaffenhet influerar hur vi lever våra liv (Justesen & Mik-Meyer, 2011, s. 23–24; Sohlberg & Sohlberg, 2019, s. 311, 316). Denna argumentation kan kopplas till Thomasteoremet, formulerat av sociologerna W. I. Thomas och D. S. Thomas, som åsyftar tanken om att föreställningar vilka människor upplever som verkliga får verkliga konsekvenser (Nationalencyklopedin, u.å.c; Sohlberg & Sohlberg, 2019, s. 66, 316). En konstruktivistisk utgångspunkt innebär inte heller en radikal subjektivistisk relativism. Att en individ språkligt befäster en individuell föreställning skapar inte en social konstruktion. Det är snarare kollektiva storheter som paradigm eller objektiverade institutioner som är betydelsebärande och utgör den kontext vilken individer har som referensram (Justesen & Mik-Meyer, 2011, s. 23–24; Sohlberg & Sohlberg, 2019, s. 311, 316–317).

4.2 Urval

Generellt användes ett målstyrt urval som guidades av studiens syfte och frågeställningar (Bryman, 2018, s. 498). Nedan ges en mer ingående redogörelse för urvalet av dokument och intervjupersoner.

4.2.1 Dokument

För studien definierades dokument som fysiskt eller digitalt material bestående av främst text vilken tillkommit utan min efterfrågan eller intervention. Dokument utgörs av exempelvis webbplatser, officiella plandokument, pressmeddelanden eller marknadsföringsmaterial (Bryman, 2018, s. 656, 668; Justesen och Mik-Meyer, 2011, s. 104).

Olika urvalskriterier användes för att välja ut dokument för analys. Första kriteriet var att dokumentet var utgivet av en av aktörerna som utvecklar Lokstallarna, alltså Malmö stad eller Jernhusen. Detta med hänsyn till studiens syfte och frågeställningar, men också för att garantera att materialet var äkta och dess ursprung otvetydigt. Andra kriteriet var att dokumentet skulle berätta om vad som fanns i området. Detta för att ta del av konstruktionen av Lokstallarna i form av beskrivningar av området, uppfattningar om det, och vilka planer för utvecklingen som fanns. Konstruktionen av området sågs i sin tur som en indikation eller direkt uttryck för människa–natur relationer. Ett tredje urvalskriterium var att materialet var begripligt på så sätt att det kunde läsas och analyseras (Bryman, 2018, s. 657; Justesen & Mik-Meyer, 2011, s. 108).

En annan viktig aspekt då dokument valdes ut för analys var att ta hänsyn till intertextualiteten, alltså att dokumenten som berör Lokstallarna relaterar till varandra och bildar tillsammans ett nätverk av texter som blev föremål för analysen. Ett exempel på detta var att den fördjupade översiktsplanen som berör området relaterar till dess tillhörande miljökonsekvensbeskrivning. Vidare kan det påstås att vad Jernhusen uppgav på sin webbplats också var en del i nätverket av dokument (Justesen & Mik-Meyer, 2011, s. 107).

Dokument som inkluderades i det slutgiltiga urvalet var:

- Den fördjupade översiktsplanen som berör Lokstallarna
- Miljökonsekvensbeskrivningen tillhörande den fördjupade översiktsplanen
- Jernhusens webbsida om kulturmiljörummet
- Jernhusens webbsida om planerat samråd 2025
- Jernhusens webbsida om en designfestival
- Jernhusens webbsida om unga stadsplanerare

4.2.2 Intervjuer med yrkesverksamma

Yrkesverksamma som varit med i processen att utveckla området valdes ut från Malmö stad. I ett e-post meddelande till Malmö stad efterfrågades yrkesverksamma som bidrog till utvecklingen av Lokstallarna. Totalt intervjuades tre yrkesverksamma från kommunen. De yrkesverksamma kallas i denna studie för Yrkesverksam A, Yrkesverksam B och Yrkesverksam C. I februari upprättades också kontakt med Jernhusen med syftet att genomföra en intervju. Jernhusen söktes för en intervju från februari 2025 till slutet av april 2025. Olika datum bokades preliminärt, men Jernhusen avbokade, och i slutändan menade kontaktpersonen på Jernhusen att de inte hade tid att ställa upp på en intervju.

4.3 Empiriinsamling

Metoderna för empiriinsamling innebar genomförande av semistrukturerade intervjuer och en insamling av dokument för att använda dem som datakälla.

4.3.1 Dokument

För att få tillgång till officiella plandokument kontaktades Malmö stad via e-post. I meddelandet efterfrågades alla handlingar som listades på webbsidan om den fördjupade

översiktsplanen för södra Kirseberg och Östervärn (Malmö stad, 2025). För att avgöra om ett dokument skulle inkluderas i studiens urval applicerades urvalskriterierna i rubrik 3.2.1 som redogjorts för ovan.

För att hitta fler relevanta dokument genomfördes en sökning i sökmotorn Google Sök: Lokstallarna AND Jernhusen. Sökningen presenterade Jernhusens hemsida för Lokstallarna. På hemsidan fanns material om områdets historia, framtida planer och information om Lokstallarna som plats och vad som fanns i området. Allt textmaterial som fanns tillgängligt lästes igenom minst en gång. Allt textmaterial som var av relevans för studiens syfte och frågeställningar kopierades och fördes in i ett textdokument för att göra textmaterialet överskådligt för analys.

4.3.2 Semistrukturerade intervjuer

Intervjuerna som genomfördes med yrkesverksamma var semi-strukturerade. Detta innebar att en intervjuguide användes som innehöll ett antal förbestämda teman som alla yrkesverksamma fick reflektera över. Temana och dess tillhörande frågor skapades utifrån det teoretiska ramverket, och därför strukturerade teorin empiriinsamlingen i stor utsträckning. Varför den semistrukturerade intervjuformen användes var därför det möjliggjorde viss stringens på så sätt att ett samtal om naturen i Lokstallarna säkerställdes, samtidigt som intervjupersonerna kunde reflektera fritt över området och intervjufrågorna utifrån sina egna perspektiv. Ytterligare möjliggjorde en semistrukturerad intervju att kunna ta upp andra teman eller frågor som inte fanns i intervjuguiden, men som i stunden ansågs relevanta för studiens syfte och frågeställningar. Intervjun kunde alltså vara mer flexibel genom att vara semistrukturerad (Bryman, 2018, s. 563–566; Justesen & Mik-Meyer, 2011, s. 46–47).

Innan varje intervju inleddes försökte risken för social önskvärdhet minimeras. Social önskvärdhet innebär att en person presenterar sig själv på ett sätt som den tror är socialt acceptabelt, men som inte nödvändigtvis återspeglar deras faktiska värderingar, beteende eller livssituation. Det kan innebära att exempelvis svara på frågor utifrån vad personen tror får den att framstå som bra för andra (Bergen & Labonté, 2020, s. 783; Larson, 2019, s. 534). För att minimera social önskvärdhet förklarades det att deltagande i studien var anonymt. Vidare uppmuntrades intervjupersonen att tala fritt och informerades om att det inte fanns något rätt eller fel svar på frågorna eller någon korrekt åsikt. Alla intervjuades också enskilt och utan någon annans insyn. Även om social önskvärdhet försökte minimeras kan det inte elimineras. Social önskvärdhet påverkar också undersökningar då deltagare är anonyma, och ibland svarar deltagare på frågor utifrån en strävan att bygga sin egen identitet eller för att vara nöjd med sig själv (Bergen & Labonté, 2020, s. 786; Larson, 2019, s. 534–538; Persson, 2016, s. 72–73).

Intervjuerna bestod övergripande av tre moment. Varje intervju inleddes med att intervjupersonen ombads berätta om Lokstallarna. Under detta första moment av intervjun fick intervjupersonen tala fritt med så lite styrning från mig som möjligt. Syftet med detta var att få ta del av aktörernas konstruktion av Lokstallarna. Intervjuguidens teman eller frågor skulle under denna del av intervjun inte styra intervjupersonen mot att prata om något som

den inte annars tänkt göra. Denna första del av intervjun var alltså viktig för att försöka få en inblick i den sociala verklighetens mångtydighet och instabilitet (Bryman, 2018, s. 644; Justesen & Mik-Meyer, 2011, s. 55–56).

När intervjupersonen signalerade att den inte hade mer att berätta om Lokstallarna eller samtalet började ta slut inleddes det andra momentet. Intervjupersonen ombads då att beskriva Lokstallarna med hjälp av kartbilden. Personen fick en penna att rita med därför det ansågs kunna hjälpa personen att hänvisa till områden på kartan om så önskades. Anledningen till att kartbilden användes var för att söka få en inblick i vad för värden aktörerna såg i Lokstallarna. Skulle aktören prata om byggnader eller järnvägsspår, vilka verksamheter som fanns i området och vart verksamheterna höll till, eller kanske vad de upplevde som grönska? På vilket sätt skulle intervjupersonen förhålla sig till en satellitbild över Lokstallarna där en betydande andel mark kunde tolkas som att utgöras av natur? När samtalet började sakta in, eller intervjupersonen signalerade att det inte fanns mer att säga utifrån kartbilden, togs specifika teman upp från intervjuguiden. Syftet med intervjuguidens teman var att garantera att intervjupersonen, även om den inte sagt något om naturen i Lokstallarna, uppmuntrades till att reflektera över och förhålla sig till den. Frågorna var till en början öppna för att därefter preciseras efter hand som samtalet utvecklades. Frågornas öppna karaktär var viktig för att försöka se till att intervjun inte enbart reproducerade studiens antaganden om människa–natur relationer (Justesen & Mik-Meyer, 2011, s. 56).

Det tredje sista planerade momentet påbörjades då intervjupersonen inte hade något mer att berätta om Lokstallarna utifrån kartan och temana i intervjuguiden. Då ombads intervjupersonen att reflektera över bilder från Lokstallarna. Anledningen till att intervjupersonerna ombads reflektera över bilderna var för att de ansågs relevanta med hänsyn till teoretisering om växt-omedvetenhet och människors naturanknytning. Bilderna valdes ut baserat på naturvärdesinventeringar, se sidorna 7–9 i bakgrunden. På vilket sätt skulle naturen i bilden beskrivas? Vad uppmärksammade personen? Att ombe intervjupersoner att reflektera över växter på bild har använts av Colli-Silva m.fl. (2019, s. 3–6) för att undersöka växt-omedvetenhet, och därför ansågs metoden potentiellt kunna ge upphov till relevant empiri.

Intervjuguiden, kartbilden och bilderna finns i Bilaga 1. Intervju 1 varade 46 minuter, intervju 2 varade 52 minuter och intervju 3 varade 45 minuter. Intervjuerna genomfördes i mars 2025.

4.4 Analysmetod

Det empiriska materialet analyserades utifrån en abduktiv ansats. Abduktion, som det formulerades av Charles S. Pierce, innebär att försöka röra sig bortom vad som kan åstadkommas via slutledningar som är bundna av strikt formell logik. Istället handlar abduktion om att försöka förstå och formulera vilka sakförhållanden som kan tänkas ligga bakom en empirisk observation eller ett visst utfall. Således innebär abduktion att försöka finna den bästa möjliga förklaringen som kan göra det empiriska materialet begripligt (Ingemann, 2016, s. 191; Sohlberg & Sohlberg, 2019, s. 155).

En induktiv latent innehållsanalys genomfördes för att tolka vad empirin kan betyda explicit och implicit. Det innebar att tolka vad som uttrycktes direkt i form av, till exempel, beskrivningar av naturen, information om planeringsriktlinjer och intressekonflikter. Vidare innebar det att utifrån vad som uttrycktes direkt försöka tolka det underförstådda, vilket kan liknas vid en typ av läsande mellan raderna. Att läsa mellan raderna handlade, bland annat, om att försöka förstå vad aktörernas beskrivningar av planområdet kan betyda för deras förhållningssätt till naturen. Resultatet från den latent innehållsanalysen relaterades kontinuerligt och upprepande till det teoretiska ramverket vilket användes som en deduktiv tolkningsram (Eriksson Barajas m.fl., 2013, s. 147–148; Ingemann, 2016, s. 191; Sohlberg & Sohlberg, 2019, s. 153–155). För att sortera och kategorisera textmaterialet genomfördes en kodning som främst styrdes av studiens syfte och frågeställningar, men också i viss utsträckning av det empiriska materialet genom att söka låta det tala för sig självt (Bryman, 2018, s. 698–700; Eriksson Barajas m.fl., 2013, s. 147–148). Kodningsprocessen beskrivs mer ingående nedan.

Först lästes allt textmaterial igenom med syftet att ta in och bekanta sig med textmaterialet. Under denna första läsning söktes inte empirin tolkas på något särskilt sätt. I slutet av varje inläsning av respektive transkriberad intervju och dokument, noterades särskilt intressanta eller viktiga observationer. Därefter genomfördes en andra genomläsning av allt textmaterial. Vid den andra genomläsningen gjordes fortlöpande notiser i marginalen av texten om vad som bedömdes vara relevant. Dessa notiser berörde, exempelvis, specifika adjektiv för att beskriva naturen, information om vad för stadsutveckling som söktes, beskrivningar av natur eller specifika växter, intresseavvägningar och återkommande nyckelord. Denna process skapade koder, datafragment från de transkriberade intervjuerna och dokumenten, som slutligen syntetiserades till teman. Under ett tema samlades alltså alla koder i form av datafragment vilka kunde förstås som att tillsammans utgöra det temat. Temana återspeglas i rubrikerna för avsnittet resultat och analys (Bryman, 2018, s. 698–702; Eriksson Barajas m.fl., 2013, s. 164).

I Bilaga 2 finns exempel på kodad empiri baserat på hur Bryman (2018, s. 699) menar att processen kan demonstreras.

4.5 Reflektion om vetenskaplig kvalitet

Studien hade inte som syfte att uppnå ett generaliserbart resultat. Vidare var syftet inte att med korrekta mätinstrument kvantifiera människa–natur relationen. Istället sökte studien utifrån en viss teoretisk positionering bidra med ett nytt och relevant perspektiv på en pågående stadsutveckling i Lokstallarna. Detta innebar att försöka uppnå en djupare förståelse av vilka människa–natur relationer som kom till uttryck vid stadsutvecklingen av Lokstallarna, ett område där rödlistade växt- och djurarter lever. På det sättet blev forskningsobjektet mångtydigt och kunde inte frikopplas från dess kontext, och en del av den kontexten utgjordes av mina teoretiska val. Detta skapar unika förhållanden som inte kan mätas eller reproduceras av andra, och därför behöver studiens kvalitet bedömas utifrån hur hänsyn tagits till kontexten och ifall studien bidrar med relevant kunskap. För att möjliggöra

denna bedömning var reflexivitet viktigt, alltså att öppet redovisa reflektioner, motiveringen bakom valet av en viss metod och teoretiska premisser (Bryman, 2018, s. 74, 484–485; Justesen & Mik-Meyer, 2011, s. 33–36, 41).

På grund av analysmetodens abduktiva ansats går det inte att verifiera slutledningarna, och det är därför en osäker metod för att förklara sakförhållanden (Ingemann, 2016, s. 191; Sohlberg & Sohlberg, 2019, s. 153–155). Syftet med abduktion är dock inte att dra slutsatser i en formell logisk mening. Syftet är snarare, som Sohlberg och Sohlberg (2019, s. 155) förklarar, “[att] skapa någon form av abstraktioner som skapar sammanhang åt våra observationer och gör dem begripliga. (. ...) Såväl teorier som abstraktioner gör sakförhållanden begripliga”. Samtidigt kan studiens empiriska material alltid tolkas och förklaras annorlunda, vilket följer både av den abduktiva ansatsen och dess konstruktivistiska utgångspunkt (Justesen & Mik-Meyer, 2011, s. 21–23; Sohlberg & Sohlberg, 2019, s. 155, 310–312, 318).

Det teoretiska ramverket baserades på litteratur som ifrågasätter konventionella dominerande relationer till naturen. Dessa relationer kan påstås att inte främja miljö- och naturvänliga beteenden, och därför var studiens teoretiska utgångspunkt att det behövs en förändrad människa–natur relation. Att denna positionering intogs ansågs inte vara en felkälla eftersom Justesen och Mik-Meyer (2011, s. 41–42) menar att ett grundvillkor för konstruktivistiska studier är att inta en viss position. Justesen och Mik-Meyer (2011, s. 42) menar också att: “Dessutom är det ett villkor som inte primärt betraktas som beklagligt utan tvärtom som en förutsättning för särskilt intressanta analyser när forskaren medvetet reflekterar över sin egen roll och position”. För denna studie innebar det att jag i rollen som miljövetare utgick ifrån miljöpsykologiska och miljösociologiska perspektiv som är kritiska till dagens vanligt förekommande människa–natur relationer. Studiens positionering diskuteras mer i avsnittet för diskussionen på sidan 48.

Något som kan påstås potentiellt förbättra den vetenskapliga kvaliteten är att respondentvalidering genomfördes för att stärka studiens autenticitet. Valideringen minskar risken att vad som uppgavs under intervjuerna om den planerade utvecklingen misstolkas (Bryman, 2018, s. 467–470, 831; Justesen & Mik-Meyer, 2011, s. 41–42). Respondentvalideringen innebar att vad som uppgavs under intervjuerna sammanfattades. Även vissa tolkningar av empiriskt material från dokument inkluderades i sammanfattningen. Bland annat inkluderades tolkningarna att kommunen ser all mark utanför kulturmiljörummet som dåligt ineffektivt använd industrimark, att ruderatmark planeras att bebyggas vilket kan förväntas resultera i att andelen ruderatmark minskar, att utvecklingen sker utifrån antagandet om en växande stad och att åkermarken kring Malmö ses som mer värdefull att bevara än marken i Lokstallarna eftersom åkermarken är viktig för matproduktion. Vid respondentvalideringen togs också tillfället i akt att försöka klargöra vissa oklarheter kring planeringsriktlinjerna, exempelvis vad för typ av parkmiljöer som planeras och gränserna för kulturmiljörummet. Yrkesverksam A och Yrkesverksam C motsatte sig inte någon av ovanstående tolkningar. Yrkesverksam B svarade följande: “Jag känner inte igen att jag har uttryckt mig såhär kring åkermark och matproduktion, däremot finns det en bakomliggande strategi i översiktsplanen att Malmö ska växa innanför yttre ringvägen”.

4.6 Forskningsetisk reflektion

Nedan presenteras en generell forskningsetisk reflektion och en som berör begreppet växt-omedvetenhet.

4.6.1 Generell reflektion

Samtycke att intervjuas i rollen som yrkesverksam inhämtades från alla intervjupersoner. Endast jag tog del av intervjumaterialet, även i transkriptionsprocessen. Min bedömning var att det potentiellt kunde uppstå negativa konsekvenser för intervjupersonerna och därmed anonymiserades alla. Det var viktigt att intervjupersonerna var anonyma därför att svaren möjligtvis ansågs kunna leda till spänningar inom organisationerna eller konflikter sinsemellan (Bryman, 2018, s. 170–171; Justesen & Mik-Meyer, 2011, s. 42).

4.6.2 Växt-omedvetenhet

Den ursprungliga benämningen för *plant awareness disparity* är *plant blindness*. Varför jag valde att inte direkt översätta begreppet var eftersom MacKenzie m.fl. (2019, s. 139–140) och Parsley (2020, s. 599) menar att det är en handikappsmetafor. Vad begreppet därmed gör är att det likställer ett handikapp med något oönskat eller negativt, i detta fall att växter negligeras och förbises. Det antyder också att personer med en synnedsättning per automatik skulle vara mer eller mindre *plant blind*. Begreppet *plant blindness* etablerades som förklaring till varför växter negligeras och förbises, och en av anledningarna till varför växter negligeras och förbises kan kopplas till människors visuella bearbetning av miljöer. Dock har begreppet inte enbart att göra med människors syn.

Parsley (2020, s. 600) föreslår på grund av ovanstående diskussion att använda en annan benämning för begreppet: *plant awareness disparity*. Det var denna nya engelska benämning som användes som utgångspunkt då begreppet fritt översattes till svenska, men jag var inte helt trofast till Parsleys översättning. Dock är det min uppfattning att benämningen växt-omedvetenhet ändå fångar begreppet språkligt eftersom det rör sig om en omedvetenhet gällande växter.

5. Resultat och analys

Nedan redovisas resultatet från den latent innehållsanalysen följt av en tolkande teoretisk analys. Den teoretiska analysen sker fortlöpande och ibland under särskilda underrubriker. Empiriskt material från dokument och intervjuer presenteras tillsammans eftersom vad som yttrats under intervjuer bidrar till förståelsen av vad dokumentens innehåll kan betyda. Först presenteras Jernhusens förhållningssätt till naturen. Därefter redovisas det kommunala förhållningssättet. Slutligen presenteras yttranden från yrkesverksamma som kan tolkas ge en inblick i hur de förhåller sig till naturen och utvecklingen.

5.1 Jernhusens förhållningssätt till naturen och utvecklingen

Jernhusen uppger inte mycket som kan tolkas vara en explicit beskrivning av naturen i Lokstallarna. Naturen i området kan tolkas som att explicit nämnas fem gånger av Jernhusen i det studerade materialet. Fyra gånger då Jernhusen berättar om utredningar som genomförts för att planlägga området och en gång då information om en designfestival lyfts fram:

2016: En naturvärdesinventering görs och gröna strategier tas fram. (. ...) 2020: Trädinventering utförs. (. ...) 2022: Fler naturvärdesinventeringar görs (Jernhusen, u.å.b)
Omfattande utredningar (. ...) flora och fauna (Jernhusen, 2023b).
Under de fyra årliga festivaldagarna förvandlas Lokstallarna till ett givet utflyktsmål. Ett myller av folk flanerar i design, den vackra tegelbyggnaden och det gamla industriområdets grönska (Jernhusen, 2024a).

Då naturen hänvisas till explicit kan det tolkas som att det främst är inom ramen för naturvärdesinventeringar vilka sker som en del av planeringsprocessen av Lokstallarna. I beskrivningen finns det ingen direkt värdering av naturen, och ingen information om vad för arter som observerats bortsett från att träd och andra växter samt djur undersökts, vilket kan tolkas som breda kategorier. Då Jernhusen kommunicerar om designfestivalen kan det implicit tolkas som att växter i Lokstallarna nämns med syftet att berätta om när besökare vandrade runt i en rofylld eller underhållande miljö som en del av deras besök på en designfestival och inte för att berätta något särskilt om naturen.

Ett annat tillfälle då naturen lyfts fram är i en typ av nyhetsrapportering om processen att utveckla planområdet. Då väljer Jernhusen att betona ett perspektiv från en av de så kallade kreatörerna som deltagit i ett idéforum om utvecklingen. Yttrandet från kreatören kan tolkas som en explicit beskrivning av naturen runt vagnhallen i området. Kreatörens beskrivning tolkas sedan av Jernhusen, och Jernhusens tolkning kan i sin tur implicit tolkas som en beskrivning av naturen i området utanför kulturmiljörummet:

Hon beskriver området runt vagnhallen som ett utstansat oexploaterat håll, med en bebyggelse som skapar ett ramverk till en kreativ spelplats för temporära aktiviteter och strukturer.
- Ett inre rum, en organisk struktur, lite som Central Park i New York. Här finns en oplanerad grönska att inspireras av, en grön vild oas (Jernhusen, 2024b)

Jernhusens återgivande av vad kreatören uppger kan implicit tolkas som att Jernhusen ser naturen utanför kulturmiljörummet som ett "utstansat oexploaterat hål". Det kan tolkas som att naturen då beskrivs som att vara byggbar mark i väntan på att exploateras. Utöver ovan nämnda beskrivningar finns yttranden som inte nämner någon specifik natur i området, men som kan tolkas ge en inblick i Jernhusens generella syn på naturen:

I stället för att växa på omkringliggande värdefull åkermark planerar staden redan nu för fler bostäder, skolor och arbetsplatser inom Malmös befintliga stadsområden. (. ...) Ett av dem är det kulturhistoriska industriområdet Lokstallarna (Jernhusen, 2023b)

Länge har områdena i Södra Kirseberg ... varit separerade av vägar, järnvägar och dåligt utnyttjad industrimark. Det är på väg att ändras nu (Jernhusen, u.å.b)

Vad som uppges kan implicit tolkas som att jordbrukslandskapet utanför staden är mer värdefullt än naturen i Lokstallarna därför åkermarken är en del av matproduktionen som ger nytta för människor. Något annat som kan utläsas är att Lokstallarna främst ses som ett område med en värdefull kulturmiljö som ramas in av dåligt utnyttjad industrimark. Denna beskrivning kan i förlängningen tolkas som en beskrivning av naturen eftersom marken som inte är bebyggd består av olika biotoper, bland annat den öppna sandiga ruderatmarken och det mer skogsliknande området i söder. Det kan därför tolkas som att Jernhusens beskrivning osynliggör och nedvärderar de rödlistade arterna och sällsynta biotoperna i området. Tolkningen att Jernhusen främst eller enbart ser ett värde i kulturmiljörummet kan möjligtvis också ses i ljuset av följande yttranden:

Vi vill skapa de bästa förutsättningarna för ett hållbart stadsliv som utgår från den väldigt speciella kulturmiljön (Jernhusen, u.å.b)

Kreatörerna från kulturella och kreativa branscher har bjudits in för att göra studier kring hur Lokstallarna kan utvecklas med kulturen i centrum, i samspel med nya bostäder och ett framtida vardagsliv (Jernhusen, u.å.b)

Förutom att skapa en plats för kulturella och kreativa branscher syftar den kulturdrivna stadsutvecklingen av Lokstallarna till att bevara och utveckla kulturarvet i byggnader och industrispår (Jernhusen, 2024b)

Ovanstående yttranden ger stöd till tolkningen att det är kulturmiljön som Jernhusen ser ett värde i och vill basera utvecklingen på. En implicit tolkning av vad som uppges kan vara att planområdet därmed ska bli en plats för kultur, verksamma inom kulturbranschen och framtida stadsbor i form av människor, men inte nödvändigtvis ett område för den befintliga naturen. Något annat som implicit kan tolkas ger en inblick i hur Jernhusen förhåller sig till naturen i området är vad en yrkesverksam uppgav under en intervju om en byggnad utanför det så kallade kulturmiljörummet:

Byggnaden finns diskussioner kring om den ska bevaras eller inte. (. ...) Det kostar att bevara byggnader. Både utifrån att dom kan vara svåra att använda, och att dom då hindrar att man kan skapa nya värden där. Byggrätter som är värda pengar. (. ...) Det kostar ju pengar för Jernhusen, det de håller på med, det är inget som genererar så mycket pengar för Jernhusen. Så alternativet för dem är ju att stänga området, skulle det kunna sägas (Yrkesverksam A)

Utifrån vad den yrkesverksamma uppgav kan det implicit tolkas som att Jernhusen ser lite eller begränsat värde i naturen eftersom trots att utvecklingen ska vara kulturdriven, och ett

mål är att bevara arvet i byggnader och industrispår, så ser Jernhusen begränsat värde i byggnader utanför kulturmiljörummet. Istället kan det implicit tolkas som att Jernhusen ser en potentiell framtida vinst i att exploatera den natur som inte inkluderas i föreställningen om att bevara en kulturmiljö utifrån människans preferenser. Det som Yrkesverksam A uppger kan också tolkas som en tankemodell vilken skapar falska förutsättningar om att det endast skulle finnas två alternativ: antingen bebyggs området eller så måste det stängas för allmänheten.

5.1.1 Teoretisk analys

Jernhusens relation till naturen, som kommer till uttryck i de studerade dokumenten, framstår inte som att vara präglad av en naturanknytning. Naturen runt den centrala vagnhallen förstås som ineffektivt dåligt utnyttjad industrimark som istället bör exploateras med syftet att skapa en ny stadsdel för människor. Detta kan inte tolkas som att uppskatta den befintliga naturens skönhet eller betydelse. Likaså är det inte ett uttryck för en positiv emotionell relation. Konsekvenserna av Jernhusens relation till naturen är att naturen värderas om den uppfattas som en del av föreställningen om ett kulturmiljörum eller en kulturdriven stadsutveckling. Således har naturen värde utifrån människans preferenser. Den natur som Jernhusen vill skydda är naturen utanför planområdet: odlingslandskapet. Därmed värderar Jernhusen naturen främst utifrån dess nytta för människor. Utifrån ovanstående analys kan det också implicit tolkas som att Jernhusens planer för utvecklingen inte utgår från en strävan om att främja människors naturanknytning eller visa omsorg för biotoperna i Lokstallarna, något som hade kunna ha positiva effekter för människor och resten av naturen (Martin m.fl., 2020, s. 1–2; Lumber m.fl., 2017, s. 21; Richardson m.fl., 2020, s. 390).

Jernhusens beskrivningar av natur ger uttryck för ett internaliserat antropocentriskt paradigm eftersom de främst verkar se naturens instrumentella värde för människan. Baserat på yttranden från Yrkesverksam A kan det också tolkas som att ekonomiska aspekter är avgörande vid beslutsfattande genom att vinstintressen och föreställningen om en växande stad, styr utvecklingen. Det kan också tolkas som att utvecklingen av Lokstallarna styrs av en dikotom föreställning grundad i det antropocentriska paradigmet. En utveckling av området likställs med en växande stad som ska skapa monetära värden och nytta för människor. Ifall området inte utvecklas på det sättet, förväntas platsen förbli stängd eller oanvänd. Detta är ytterligare en föreställning influerad av antropocentriska tankemodeller eftersom den konstruktionen utesluter att det finns biotoper med olika rödlistade och ovanliga arter i området; området nyttjas av, bland annat, andra djur och inte minst växter (Hirvilammi & Helne, 2014, s. 2162; Lumber m.fl., 2017, s. 3–5; Richardson m.fl., 2020, s. 388, 390).

Då naturen i Lokstallarna nämns är det för att berätta om naturvetenskapliga undersökningar. Att Jernhusen kommunicerar på det sättet kan tolkas som ett uttryck för det antropocentriska paradigmet eftersom naturen endast representeras via grundläggande fakta (Hirvilammi & Helne, 2014, s. 2162; Lumber m.fl., 2017, s. 3–5; Richardson m.fl., 2020, s. 388, 390). Samtidigt kan det påstås att inga egentliga beskrivningar av naturen presenteras. Då Jernhusen kommunicerar ges ingen information om befintliga biotoper eller arter, trots att det är Jernhusen som beställt naturvärdesinventeringarna som genomförts. Istället kan det tolkas som att naturen reduceras till att benämnas som flora och fauna eller som en behaglig grönska

att flanera i under ett event. Som tidigare analys visat kan det också tolkas som att Jernhusen ser naturen utanför kulturmiljörummet som dåligt utnyttjad industrimark. Det verkar därför finnas en oförmåga, eller ovilja, att uppmärksamma växterna och uppskatta deras unika biologiska egenskaper. Samtidigt kan det tolkas som att det finns en viss uppskattning av växternas estetiska kvaliteter, men i den utsträckning som gröna växter kan vara en behaglig bakgrund till en designfestival tills dess att en mer effektiv och bättre markanvändning kan uppnås (Achurra, 2022, s. 2; Wandersee & Schussler, 1999, s. 82; Woodward & Lemmer, 2019, s. 23).

5.2 Kommunens förhållningssätt till naturen och utvecklingen

Nedan presenteras vad som kan tolkas vara kommunens förhållningssätt till naturen och vad för utveckling som eftersträvas.

5.2.1 Biotoperna i planområdet

I den fördjupade översiktsplanen från Malmö stad finns vad som kan tolkas vara implicita yttranden om naturen, eller delar av naturen, i Lokstallarna.

Området, som idag kännetecknas av ... järnvägar och ineffektivt använd industrimark, kommer att bli en stor tillgång ... för alla Malmöbor. Investeringar i ett stationsnära läge ... är också en regional satsning, som stärker den viktiga tillväxtaxeln Köpenhamn-Malmö-Lund (Malmö stad, 2020b, s. 3). Östervärn, Ellstorp, Johanneslust och Kirsebergsstaden ... skiljs åt av ... järnvägar och dåligt utnyttjad industrimark. Det finns stora möjligheter att ... en effektivare markanvändning uppnås i ett stationsnära läge (Malmö stad, 2020b, s. 4).

Att beskriva området som att bestå av dåligt ineffektivt utnyttjad industrimark kan implicit tolkas som en beskrivning av delar av naturen i Lokstallarna eftersom det som inte bebyggt är olika biotoper. Att biotoperna kan existera i dess nuvarande tillstånd kan därför tolkas som att vara en dålig icke-resurseffektiv användning av marken, utifrån vad kommunen uppger. Något som explicit kan utläsas är att kommunen menar området behöver utvecklas därför det kan gynna kollektivtrafiken och den regionala tillväxten. Utöver vad som implicit kan tolkas vara beskrivningar av naturen finns mer explicita beskrivningar eller fakta om biotoperna. Biotoperna beskrivs då som en resurs som kan tas tillvara på under den framtida utvecklingen av området, men det finns intressekonflikter:

Befintliga gröna värden ska om möjligt tillvaratas och tillåtas avspegla sig i platsen (Malmö stad, 2020b, s. 7)

Inom planområdet finns både stora träd och områden med höga naturvärden, i synnerhet i anslutning till vagnverkstaden. ... Den befintliga vegetationen utgör där en resurs för området som tillsammans med områdets kulturhistoriskt värdefulla bebyggelse kan bli starkt identitetsskapande för området. Det kan dock finnas intressekonflikter mellan naturvärden och hur invånarna upplever och använder ytorna. Det ligger också en utmaning i att beakta områdets befintliga naturvärden och samtidigt tillgodose behovet av marksanering och dagvattenhantering (Malmö stad, 2020b, s. 28)

Det finns goda möjligheter att ge området en grön profil med utvecklade ekosystemtjänster och samtidigt använda marken effektiv[t] i detta centrala och stationsnära läge. (...) Ekosystemtjänster är alla produkter och tjänster som naturens ekosystem ger människan och som förbättrar vårt välmående och våra livsvillkor (Malmö stad, 2020b, s. 28)

Från ovanstående citat kan det utläsas att bevarande av biotoperna i planområdet potentiellt förväntas stå i konflikt med stadsbors nuvarande förhållningssätt till naturen, i detta fall deras användning och uppfattning av biotoperna. Likaså kan det implicit utläsas att en intressekonflikt existerar mellan biotoperna och planen att utveckla en ny stadsdel som ger upphov till behov av dagvattenhantering och sanering av marken. Samtidigt finns det en vilja att beakta befintliga naturvärden, men i den utsträckningen som är möjligt. Detta kan implicit tolkas som att befintliga biotoper eller individuella växter tillåts vara kvar om så är förenligt med viljan att utveckla en ny stadsdel. Något annat som kommunen uppger är att området ska planeras för att ge det en grön profil via främjandet av ekosystemtjänster, vilket implicit kan tolkas som att befintliga biotoper eller enskilda växter inte är gröna på det sättet som kommunen önskar de ska vara i den nya stadsdelen.

Under en intervju ställdes frågan vad kommunen ser som attraktivt med området. Vad som uppgavs kan implicit tolkas ge en inblick i kommunens generella förhållningsätt till den övervägande delen av biotoperna i planområdet:

Rasmus: Vad är det då som Malmö stad ser attraktivitet i?

Yrkesverksam A: Att ändra det. Det finns behov av bostäder i staden, staden växer, och då är det här en yta att hitta en än mer effektiv markanvändning än vad det är idag, och försöka behålla värden som också finns.

Kort därefter ställdes frågan om den yrkesverksamma tror att området är attraktivt utifrån kommunens syn på det eller framtida vision. Den yrkesverksamma kan tolkas som att först prata om området generellt för att sedan reflektera mer specifikt över den öppna sandiga ruderatmarken i västra delen av området:

Inte som det är nu. Eller, man har ju suttit här när det har varit foodtrucks försäljning ... och man kan se ut över den här stora öppna ytan. Det finns en attraktivitet i det, men inte i den utsträckningen att kommunen har för avsikt att det skulle bevaras (Yrkesverksam A)

En implicit tolkning av ovanstående citat är att kommunen inte är tillfredsställda med dagens markanvändning, vilket också kan ses i ljuset av att området beskrivs som att utgöras av dåligt och ineffektivt utnyttjad industrimark. Det kan därför implicit tolkas som att den öppna sandiga ruderatmarken upplevs som dålig ineffektiv markanvändning av kommunen, i alla fall med hänsyn till biotopens nuvarande beskaffenhet. Samtidigt finns det, som tidigare nämnt, en vilja att bevara befintliga naturvärden parallellt med att den nya stadsdelen utvecklas. Å andra sidan uppgav de andra yrkesverksamma följande:

Alla ser ju den här som en jättespeciell och fin och rofylld miljö (Yrkesverksam B)

Jag tror inte Malmö stad skulle säga någonting om ... huruvida det är en attraktiv miljö eller inte (Yrkesverksam C)

Ovanstående yttranden kan dock tolkas som svar vilka påverkats av social önskvärdhet (Bergen & Labonté, 2020, s. 783; Larson, 2019, s. 534). Varför den tolkningen kan göras är därför svaren står i kontrast till hur området beskrivs i plandokument som dåligt ineffektivt utnyttjad industrimark som behöver bebyggas. Det står också i kontrast till planen att omvandla området till en tätbebyggd ny stadsdel. Under respondentvalideringen har inte

heller någon yrkesverksam yttrat något om tolkningen att marken utanför det så kallade kulturmiljörummet ses som ineffektivt använd industrimark.

5.2.2 Planeringsriktlinjer för biotoperna och framtidens täta gröna stad

I den fördjupade översiktsplanen ges följande planeringsriktlinjer under avsnittet “Grön stad och naturmiljö”:

Befintliga stora träd och annan vegetation ska så långt som möjligt bevaras ... för att bibehålla naturvärden men också för att ge området en variation och tydlig identitet (Malmö stad, 2020b, s. 28)
En grannskapspark om ca två hektar. Utöver den ska ... parker lokaliseras maximalt 300 meter från bostaden. (. ...) Gröna stråk med olika funktioner ska underlätta för invånarna att mötas och att vara fysiskt aktiva (Malmö stad, 2020b, s. 28)

Gator i området ska planeras enligt principen att det alltid ska finnas något grönt i sikte. Det innebär grönskande förgårdsmark, varvat med fickparker och spridda trädplanteringar (Malmö stad, 2020b, s. 29)

Grönytorna ska vara utspridda ... så att fördröjning av regnvatten kan ske nära källan.

(. ...) Trädplanteringar, gröna tak och gröna fasader ska eftersträvas. (. ...) Dagvatten ska också omhändertas i permanenta dammar utformade så att biologiska- och rekreativa värden uppnås (Malmö stad, 2020b, s. 39)

För att stärka de gröna kvalitéterna på kvartersmark ska grönytefaktorn användas (Malmö stad, 2020b, s. 29)

Det kan tolkas som att en del av befintliga biotoperna i området, specifikt ruderatmark, ska bevaras på grund av en föreställning om att den typen av biotop besitter naturvärden, men också för att den bidrar till områdets identitet eller karaktär. Biotopen planeras att bevaras i den utsträckning som anses vara förenlig med viljan att anlägga nya parker, permanenta dammar och vad som upplevs vara grön vegetation i bland annat gaturummet. Parkerna ska placeras och utformas på ett strategiskt sätt utifrån behovet av dagvattenhantering, och på grund av det kommer parker att anläggas där det idag är ruderatmark. Permanenta dammar ska anläggas för att hantera dagvatten, men det kan också utläsas att dammarna förväntas främja ny biodiversitet och nya upplevelsevärden. Att kommunen eftersträvar ny biodiversitet och nya upplevelsevärden kan implicit tolkas som att en annan typ av biologisk mångfald, och andra biotoper, eftersträvas än vad som idag existerar i planområdet. Det kan också tolkas som att växter vilka upplevs som gröna eftersträvas, både i parkmiljö och gaturum, vilket kan ses i ljuset av vad som tidigare har belysts om att kommunen önskar ge området en grön profil. Det kan också utläsas att ett planeringsverktyg, grönytefaktorn, ska användas för att säkerställa en viss andel grönyta i staden. Det är ett kvantitativt mått, och krav ställs inte på vad för typ av växter som framtida markägare behöver främja. Planeringsriktlinjerna fortsätter:

Främst den ruderala floran kommer att påverkas av ny bebyggelse, behovet av marksanering och dagvattenhantering. Förlorade värden ska ersättas. Det kan ske genom fröinsamling ... eller flytt av det avhyvlade översta marklagret till ersättningslägen ... bland annat längs Kontinentalbanan. Även vissa tak på byggnader ska kunna besås med värdefull flora, så kallade ruderat-tak. Nya parker ska i lämpliga fall ges förutsättningar för återetablering av flora (Malmö stad, 2020b, s. 29)

Befintliga koloniområden ... inom Järnvägsverkstäderna ... föreslås bli bebyggda på ett sätt som i möjligaste mån beaktar de gröna kvaliteterna (Malmö stad, 2020b, s. 29)

Av planeringsriktlinjerna framstår det som att för att bibehålla ruderatmark i Lokstallarna ska den typen av biotop återskapas på framtida byggnaders tak. Det finns också en idé om att förflytta den befintliga ruderatmarken till södra delen av planområdet längs järnvägen. Där hade biotopen integrerats i ett multifunktionellt grönt stråk. En möjlighet är att potentiellt återetablera ruderatmark i parkmiljöer då det anses lämpligt. Frågan om lämplighet kan ses i ljuset av vad som tidigare belysts från Malmö stad (2020, s. 28): "Det kan dock finnas intressekonflikter mellan naturvärden och hur invånarna upplever och använder ytorna". Samtidigt menade Yrkesverksam C att:

"Mindre parkerna som planeras i området kommer vara rätt klassiska parker men i den centrala parken kommer vi arbeta mer med att bibehålla en ruderat karaktär. (. ...) Förhoppningen är att ... en ny ruderatmarksbiotop kan anläggas, ex[empelvis] i den centrala parken eller i naturstråket".

Därmed finns det en förhoppning att återskapa ruderatmark i den framtida stadsdelen, men det är inte garanterat och säkerställt ännu. Det kan också utläsas av yttrandet att de mindre parkerna inte kommer att vara en biotop med en miljöfaktor som utgörs av ruderatmark. Detta bekräftar potentiellt en tidigare tolkning: andra biotoper ska skapas på vad som idag är ruderatmark. I miljökonsekvensbeskrivningen finns fler planeringsriktlinjer som ger en inblick i vad planen är för den framtida naturen i Lokstallarna och varför naturen planeras på ett specifikt sätt:

Vegetationen påverkar partikelhalten i luft. Partiklar fastnar på blad och barr och transporteras vidare ... [vid] nederbörd ... till en damm för sedimentering. Vid plantering bör inslag av barrväxter prioriteras då de bär barr året runt till skillnad från vegetation med lövverk (Malmö stad, 2020a, s. 22) Parkytorna på totalt ca 5,5 ha ... är relativt strategiskt placerade med hänsyn till ... de naturliga flödesvägarna. Ytmässigt bör de gott och väl räcka till för att omhänderta ett 20-årsregn (Malmö stad, 2020a, s. 17)

Träd i stadsmiljön ger skugga och grönytefaktor ... möjliggör grönska på fastigheter ... så att konsekvenserna av värmeböljor motverkas (Malmö stad, 2020a, s. 18)

Vad som uppges kan utläsas ge stöd till tolkningen att kommunen eftersträvar en viss typ av grön vegetation framför en annan. Av den tolkningen följer det att kommunen önskar få in en annan typ av växter än vad som idag lever i Lokstallarna. Under intervjuerna gavs yttranden som ytterligare kan tolkas fördjupa förståelsen av vad för faktorer som styr i vilken utsträckning de befintliga biotoperna kommer bevaras och varför:

Området behöver en viss mängd bostäder som intäkt för att kunna bära [utvecklingen]. Det behöver saneras ... och det är stora kostnader. (. ...) Vi kan inte bevara alla träd helt enkelt, även om vi tar hänsyn till många så kommer vi behöva ta ner många träd. (. ...) [Kulturmiljörummet] ska vara kvar. Sen kommer det på det en utveckling av kanske lite mer traditionell stadsväv och mindre parker (Yrkesverksam B)

[Kulturmiljörummet har] i stort sett fredats från bostäder. Sen kommer det vara en ring av bostäder runt omkring. (. ...) Lokstallarna centralt i området, det ska ju bevaras i sin helhet, också finns det lite andra byggnader som ska bevaras här (Yrkesverksam C)

Yrkesverksam C fortsätter berätta om träden och hur området kan förväntas se ut efter att en marksanering utförts:

I och med saneringen kommer dom flesta av träden att ryka. Det finns sätt att spara träd vid sanering, men då måste det vara väl utvalda träd. Det är en kostnad, det blir en special [process] vid dessa träd. Sen får man ha en dialog med miljöförvaltningen [om] att på dessa platserna är det OK att göra special lösningen för det blir inte fullt sanerat då. Sen så är det också det att vi kommer ha en tät stad. (. ...) Hela området kommer vara en stor grusplan när vi väl börjar bygga. (. ...) Då får man göra specialåtgärder för att spara dom träden. Så då kommer dom stå liksom som små gröna öar i den här grusplanen (Yrkesverksam C)

5.2.3 De förväntade konsekvenserna av planförslaget

I den fördjupade översiktsplanens tillhörande miljökonsekvensbeskrivning presenteras beskrivningar av planförslagets konsekvenser. Konsekvenserna diskuteras också i den fördjupade översiktsplanen. Nedanstående utdrag är ett urval av vilka konsekvenser som förväntas uppstå av planförslaget:

En förstärkning av Malmös profil som grön stad genom mer vegetation i stadsrummen och utveckling av nya parker och naturområden (Malmö stad, 2020a, s. 4)

Skapande av nya naturmiljöer och kompensation för negativ[t] påverkade naturvärden (Malmö stad, 2020b, s. 52)

Brukningsvärd jordbruksmark påverkas inte (. ...) En ny tät och blandad stadsbebyggelse i ett unikt stationsnära läge (. ...) Utbyggnaden är också viktig för Malmös tillväxt och har även stor betydelse för den regionala tillväxten (Malmö stad, 2020a, s. 5)

Alternativet ... kan innebära negativa konsekvenser för odlingsmarken ... då trycket på att bebygga denna ökar. Det innebär samtidigt att det goda stationsläget och de stora investeringar och resurser som läggs och har lagts ned i områdets infrastruktur inte utnyttjas till fullo. (. ...) Alternativet bedöms medföra störst negativa konsekvenser för det samlade utnyttjandet av stadens resurser (Malmö stad, 2020a, s. 16)

En implicit tolkning är att kommunen främst verkar se fördelar som relaterar till att utvecklingen skapar en viss andel materiell och befolkningsmässig tillväxt lokalt och regionalt, och utvecklingen skapar förutsättningar för mer kollektivtrafik. Vidare har kommunen en föreställning om att planförslaget kan påverka människors uppfattning om Malmö som en grön stad därför den nya stadsdelen alltid kommer ha något grönt i sikte, och människor får möjlighet att bo och vistas i vad som upplevs vara en grön bebyggelsemiljö. Kommunen menar också att utvecklingen är positiv därför nya biotoper skapas som främjar en ny typ av biodiversitet, och med det kommer också nya upplevelsevärden. Befintliga biotopernas värden bevaras genom att återskapa och förflytta ruderalmark till byggnaders tak, delar av den centrala parken och östra delen av planområdet längs järnvägen. Att inte bebygga området framställs som att vara det sämsta alternativet eftersom investeringar som lagts ner inte tas tillvara, och möjligheten att skapa en viss typ och andel av tillväxt försvinner, i detta fall en växande stad. Argumentationen kan tolkas som att baseras på en föreställning som utesluter alla möjligheter förutom två: utveckla en ny tätbebyggd stadsdel i planområdet eller på det omkringliggande odlingslandskapet. Detta skapar falska förutsättningar eftersom det inte är den enda konstruktionen av utvecklingen som skulle kunna tänkas existera.

5.2.4 Teoretisk analys

Att arbeta utifrån det kommunen beskriver som ekosystemtjänster kan tolkas ge naturen värde utifrån vad för nytta en biotop eller art har för människan. Den nyttobaserade relationen till

naturen kommer till uttryck då kommunen menar att utvecklingen är positiv eftersom odlingslandskapet utanför staden inte påverkas negativt; odlingslandskapet värderas för dess matproduktion ämnad för människor. Det anses bättre att, bland annat, bebygga den öppna sandiga ruderatmarken, och då den biotopen tas bort kan dess värde ersättas med en annan biotop i form av dammar som främjar ny biodiversitet och nya upplevelsevärden. Samtidigt som dammarna främjar ny biodiversitet och nya upplevelsevärden, måste framtida vattenmiljöers utformning och placering vara strategisk för att hantera dagvatten. Vidare måste dammarna passa in i föreställningen om en tätbebyggd grön stadsdel. Samma gäller för de framtida planerade parkerna. Ytterligare ska barrväxter prioriteras därför att de hanterar mänskliga luftföroreningar och bidrar till upplevelsen av en grön bebyggelsemiljö året runt. Framtida biotoper måste alltså svara till människors estetiska preferenser och vad som kan tolkas vara mänsklig efterfrågan på dagvattenhantering och luftrening i den nya stadsdelen. Att planeringsriktlinjerna konstrueras på det sättet kan inte tolkas som ett uttryck för en naturanknytning till biotoperna eftersom dessa ska ersättas med en ny typ av natur som bedöms ge större nytta för framtida stadsbor (Lumber m.fl., 2017, s. 19, 21; Richardson m.fl., 2020, s. 388–390).

Planeringsriktlinjerna för naturen kan också tolkas ge uttryck för att kommunen inte ser stadsborna som särskilt beroende av biotoperna i planområdet. Det kan också därmed möjligtvis tolkas som att riktlinjerna inte ger uttryck för någon djupare samhörighet med livsformerna i biotoperna (Barragan-Jason m.fl., 2023, s. 1–2; Lumber m.fl., 2017, s. 3–4; Martin m.fl., 2020, s. 1–2). Planen att ersätta den befintliga naturen med andra nya biotoper och växter än de befintliga, kan också tolkas som en oförmåga att uppskatta deras skönhet och särskiljande biologiska egenskaper (Achurra, 2022, s. 2; Richardson m.fl., 2020, s. 388–390; Wandersee & Schussler, 1999, s. 82). Riktlinjerna kan också tolkas som att inte söka främja andra människa–natur relationer än de som redan förväntas finnas hos stadsborna. Den tolkningen kan göras därför att återskapandet av ruderatmark i den planerade centrala parken påstås av kommunen potentiellt vara i konflikt med stadsbors befintliga relation till den typen av biotop. Således fokuserar inte planförslaget på att aktivt försöka förändra stadsbors psykologiska och sociala relation till naturen (Barragan-Jason m.fl., 2023, s. 2).

Människa–natur relationen som konstrueras av plandokumentet kan också tolkas ge uttryck för ett strikt naturvetenskapligt perspektiv. Biotoperna undersöks naturvetenskapligt med syftet att mäta dess beståndsdelar och arter, för att därefter kontrolleras med syftet att bygga en ny stadsdel till fördel för främst människor. I plandokumentet representeras också naturen i form av grundläggande statistik och fakta, vilket kan tolkas som beskrivningar av naturen som inte är förankrade i upplevelsevärden kopplade till vägarna till en naturanknytning. Det nämns att det finns naturvärden, men dessa relateras inte till människan på något djupare kognitivt eller emotionellt sätt (Lumber m.fl., 2017, s. 21; Richardson m.fl., 2020, s. 388–390). Samtidigt som plandokument lyfter fram de befintliga biotoperna ges inte mycket information om dem. Det nämns att det finns naturvärden kopplade till ruderatmark och rödlistade växt- och djurarter, men vilka arter som lever i området förklaras inte. Därmed kan kommunikationen om biotoperna möjligtvis tolkas att ge uttryck för växt-omedvetenhet

eftersom inga arter nämns, och kommunen har tillgång till alla naturvärdesinventeringar (Achurra, 2022, s. 2; Wandersee & Schussler, 1999, s. 82).

Då befintliga biotoper inte ersätts med en annan typ av natur planerar kommunen att bevara eller återskapa delar av dessa. Det kan tolkas som att ge uttryck för vägen omtanke i form av naturskydd för ruderatmark som ruderväxter och djur nyttjar i planområdet. Samtidigt kan det tolkas som att kommunen främst ser biotopernas värde ur ett naturvetenskapligt biologiskt perspektiv på så sätt att biotopen ska existera och bevaras, men på ett sätt som inte hindrar att staden växer materiellt och befolkningsmässigt (Lumber m.fl., 2017, s. 19; Richardson m.fl., 2020, s. 388–390; Yue & Chen, 2023, s. 3). Det kan också tolkas som att kommunen tankemässigt separerar människan och naturen på så sätt att det centrala området kallas för kulturmiljörummet, vilket står i kontrast till det andra som är utanför det kulturella mänskliga rummet. Likaså gör kommunen skillnad på vad som ska bli ett naturstråk eller naturområde i utkanten av stadsdelen längs järnvägen, kontra det som planeras bli parker eller gröna stråk för rekreation. På det sättet blir naturen något som existerar på ett avstånd från människan, både i den fysiska miljön och i människors föreställningar om vad som är natur i området eller inte. Då ruderatmark återskapas eller bevaras i den centrala planerade parken kan det också tolkas som att den blir mer av ett inslag i den tätbebyggda stadsmiljön och inte en öppen sandig biotop som finns idag (Barragan-Jason m.fl., 2023, s. 1–2; Lumber m.fl., 2017, s. 3–4; Martin m.fl., 2020, s. 1–2). Vad som kan tolkas vara ett bevarande eller återskapande av den ruderala biotopen kan samtidigt också tolkas som att ruderväxterna förminsкас till att bli en kuliss eller bakgrund till djurlivet, i detta fall framtidens stadsbor (Achurra, 2022, s. 2; Wandersee & Schussler, 1999, s. 82). Det kan också tolkas som att det sättet som ruderatmark planeras att bevaras eller återskapas gör att växterna, som Woodward och Lemmer (2019, s. 23) uppger, “[are] relegated to insignificant backdrops” och bortprioriteras, i detta fall till fördel för en växande stad och människors preferenser.

På grund av ovanstående analys kan omtanken gentemot naturen också tolkas som att villkoras med kontroll och dominans av biotoperna med syftet att möjliggöra en växande stad som tillfredsställer först och främst mänskliga preferenser. Kontrollen och dominansen uppstår då en majoritet av träden planeras att tas bort. Den uppstår också då ruderatmark planeras att förflyttas eller återskapas på vad som anses vara lämpligare platser, och då det sker krymper biotoperna jämfört med deras nuvarande beskaffenhet. Om biotoperna inte krymper tas de bort. Exempelvis planeras den öppna sandiga ruderalmarken att bebyggas, och då träd bevaras är det om träden passar in i framtidens gatunät eller i en planerad park. Om ruderatmark bevaras förflyttas det avhyvlade översta marklagret till en mindre kompensationsyta, en utveckling möjliggjord av teknikutveckling och som genomförs utifrån människors preferenser och idén om en växande stad. Vidare kan ruderatmark komma att återskapas uppe på byggnaders tak efter det att befintlig ruderatmark byggts bort (Lumber m.fl., 2017, s. 19; Richardson m.fl., 2020, s. 388–390).

Möjligtvis skulle saneringen av marken kunna tolkas som en typ av omtanke gentemot naturen därför att föroreningar tas bort från marken som utgör en av miljöfaktorerna för biotoperna. Samtidigt kan det tolkas som att föroreningarna inte tas bort för att visa omtanke

gentemot naturen eftersom inga biotoper återställs till sitt ursprungliga skick. Därför kan det tolkas som att en naturrestaurering inte genomförs, och andelen växter och djur som kan leva i biotoperna kan förväntas att minska som resultat av utvecklingen eftersom biotoperna krymper eller tas bort (Lumber m.fl., 2017, s. 19; Richardson m.fl., 2020, s. 388–390; Yue & Chen, 2023, s. 3).

Kommunens relation till naturen framstår som att främst influeras av det antropocentriska paradigmet. Kommunen uppger inte explicit att människan är överlägsen naturen, och att det i sig rättfärdigar och möjliggör mänsklig kontroll och dominans. Kommunens förhållningssätt till biotoperna, och vad planeringsriktlinjerna innebär för utvecklingen, kan dock tolkas som att ge uttryck för den idén. Att genomförandet av planförslaget också främst styrs av att säkerställa ekosystemtjänster kan också tolkas som ett uttryck för det antropocentriska paradigmet. Naturen representeras också via grundläggande naturvetenskapliga fakta och statistik. Det antropocentriska paradigmatets inflytande kommer också till uttryck då ekonomiska aspekter kan tolkas vara avgörande och av stor vikt vid beslutsfattande, mer så än frågor som berör biodiversitet, naturskydd, naturrestaurering samt sociala frågor. Exempelvis förklarar intervjupersoner hur bevarande av den befintliga miljön är kostnadsdrivande, saneringen upplevs som dyr och en viss mängd bostäder förväntas byggas för att bära kostnaden för utvecklingen. Att bebygga området förstås också som nödvändigt för att skapa materiell och befolkningsmässig tillväxt samt för att ta vara på tidigare ekonomiska investeringar i området. En utveckling av staden likställs också med vad som kan tolkas vara en nästan oändligt växande stad eftersom kommunen menar att om biotoperna i planområdet inte bebyggs måste odlingslandskapet exploateras (Hirvilammi & Helne, 2014, s. 2162; Lumber m.fl., 2017, s. 3–5, 21; Richardson m.fl., 2020, s. 388–390; Vining m.fl., 2008, s. 1–2).

Att kommunen lyfter ekosystemtjänster kan tolkas som att planeringsriktlinjerna utgår från människans beroende av naturen för sin överlevnad. Det kan också tolkas som att kommunen genom att, till exempel, bevara en viss andel ruderatmark och träd, visar omtanke för de arter som nyttjar den typen av biotop; kommunen kan tolkas visa omtanke för nätverket av livsformer som är i ett beroendeförhållande. Därmed kan det också möjligtvis tolkas som att det ekosociala paradigmat har visst inflytande, om än begränsat. Samtidigt har kommunen först och främst en nyttobaserad relation till naturen som resulterar i att biotoper som inte ger ekosystemtjänster, eller som inte passar in i visionen för stadsdelen, ersätts, krymper eller tas bort. Vidare kan det tolkas som att först och främst stora individuella träd bevaras. När kommunen erkänner eller uppmärksammar sitt beroende av naturen görs det alltså utifrån ett antropocentriskt perspektiv. Vidare kan det tolkas som att en tankemässig separation mellan människan och resten av naturen konstrueras då naturområdena kan tolkas som att förläggas i utkanten av planområdet (Hirvilammi & Helne, 2014, s. 2163–2164; Mulvihill & Ali, 2017, s. 53; Richardson m.fl., 2020, s. 388–390; Vining m.fl., 2008, s. 2).

5.3 Yttranden om befintlig natur från yrkesverksamma

Nedan presenteras resultat från intervjuerna som genomfördes med yrkesverksamma. Resultatet består av empiriskt material från intervjuernas första, andra och tredje moment. Bilderna som intervjupersonerna ombads att beskriva syns i Figur 8 nedan och finns även i Bilaga 1.

Figur 8. Bilder som visades under intervjuerna

Kommentar: Bilder tagna under ett besök i Lokstallarna. Bilderna är namngivna med siffror. Egna bilder, 2025.

5.3.1 Yrkesverksam A

Under intervjun yttrades tidigt vad som implicit kan tolkas som att ge en inblick i den yrkesverksammas förhållningssätt till området:

Det är ju ett spännande område idag därför det finns ju inte så där många platser i staden där det bara är lite av ett tomrum. Det kan fyllas med saker. Sen finns det ju vissa naturvärden på området som behöver hanteras (Yrkesverksam A)

Den yrkesverksamma fick kort därefter frågan om det är ett attraktivt område idag:

Rasmus: Skulle du säga att området är attraktivt som det är nu?

Yrkesverksam A: Ja, på sitt sätt. Det är fyllt med olika verksamheter som lockar folk i olika sammanhang, så det får väl ses som attraktivt.

På frågan om vilka naturvärden som finns lyftes ruderatmark, träd och en specifik art. Den specifika arten som lyftes var klotullört:

Det är ruderatmarken som jag förstår det. Klotullörten är den specifika arten som är skyddad som vi måste hantera. Sen finns det ju en hel del befintliga träd (Yrkesverksam A)

Att hänvisa till området som främst ett tomt rum vilket kan fyllas med saker, men att det finns naturvärden som behöver hanteras, kan tolkas som att intervjupersonen främst ser områdets nytta för människor. Varför är på grund av att den beskrivningen tankemässigt utesluter arterna som idag utgör en del av biotoperna i området. Intervjupersonens svar kan också uppfattas som att enbart uppmärksamma verksamheterna som anledning till varför området är attraktivt (Richardson m.fl., 2020, s. 388–390). Beskrivningen av den planerade utvecklingen kan också implicit tolkas som att tankemässigt separera stadsborna från naturen därför att intervjupersonens sociala konstruktion av den planerade utvecklingen inte verkar förena stadsborna med naturvärdena, eller att en utveckling per automatik skulle påverka biotoperna negativt (Barragan-Jason m.fl., 2023, s. 1–2; Lumber m.fl., 2017, s. 3–4; Martin m.fl., 2020, s. 1–2).

Efter att intervjupersonen tog upp ruderatmarker och klotullörten uppmanades intervjupersonen att berätta mer om naturen och växterna. Klotullörten kan implicit tolkas som att ha tagits upp på nytt. Det kan också implicit tolkas som att ruderatväxternas fysiska egenskaper beskrevs:

Det är ju en specifik art man har hittat som är rödlistad, om det är rätt term, så där kommer man behöva dispens för att ytor för den försvinner och man får hitta andra lösningar. Jag har inte alla detaljer vilka växterna är. Det är framför allt den här ruderatmarkskaraktären. (. ...) Det är här väster om vagnhallarna. Det finns folk som är mycket bättre på detta än vad jag är. Jag tänker att det är utspritt i större delar av området. Större delen av området har den här typen av mark. Förutom att det är en del träd så är det ju den här rudrata marken där det inte är så mycket träd. Där är mer öppna ytor, men ändå med växtlighet på, men dom är inte så stora (Yrkesverksam A)

Intervjupersonen fick frågan om den kände till andra arter än fridlysta arten klotullört:

Nej, jag har dom inte i huvudet. En pil står där vet jag. Här står det ett stort träd som jag inte kan namnet på. Vi pratar om hur vi ska planera runt träden (Yrkesverksam A)

Om Bild 1 uppgav Yrkesverksam A: “Det ska bli en park inne i det här rummet. (. ...) Och det trädet ska bevaras”. Bild 2: “Ja, där har vi fina slätterna. Ja, det är en speciell miljö. Det finns ju inte på så många platser i staden ... [men] det kommer bli något annat på sikt”. Bild 3: “Träd på platsen mot en av byggnaderna. Man hoppas kunna bevara dom träd som är möjliga att bevara”. Bild 4: “Det är björkarna tänker jag. Jag ska inte artbestämma, men det känns som att det kan vara björkar för det finns en del björkar i området. Sen är det högt gräs framför dom. Lite osäker på exakt var i området den är tagen”.

Vad intervjupersonen uppger om växterna, och området i sig, uttrycks med viss osäkerhet. Intervjupersonen framstår som att främst vara medveten om att det finns naturvärden kopplade till individuella stora träd som ska bevaras och ruderatmarken. Arter som intervjupersonen uppmärksammar är stora träd eller den fridlysta arten klotullört, andra växter i området tas inte upp. En annan observation är att djurlivet inte tas upp. Intervjupersonen kan implicit tolkas vara medveten om att det finns ruderväxter knutna till rudatmark bland annat väster om vagnhallen, och intervjupersonen uppger att växterna är små till dess storlek. Vad som yttras kan tolkas som att ge uttryck för en växt-omedvetenhet därför att enbart växter som kräver den yrkesverksammas uppmärksamhet på grund av miljölagstiftning, eller större träd som ska bevaras, omnämns. Det kan också tolkas som en växt-omedvetenhet specifikt kopplad till ruderväxterna som lever i, bland annat, biotopen väster om vagnhallen (Achurra, 2022, s. 2; Wandersee & Schussler, 1999, s. 82).

Intervjupersonen berättar inte generellt om naturen utifrån några upplevelsevärden kopplade till vägarna till en naturanknytning. Det talas främst om biotoperna utifrån vad de ska utvecklas till i framtiden, vilket kan tolkas som att det förmedlas med en viss distans till dem. Biotoperna finns idag, och de är speciella, men det ska bli något annat på sikt för att staden ska kunna växa. Intervjupersonen uppger att den öppna sandiga marken är en fin slätt, vilket kan tolkas som att uppskatta den biotopens skönhet. Denna tolkning kan samtidigt också ses i ljuset av att intervjupersonen beskriver området som ett tomt rum som på sikt kan fyllas med saker för att uppnå en effektivare användning, och samtidigt som biotopen beskrivs som fin uppger intervjupersonen att den ska bli något annat på sikt, vilket uttrycktes på ett neutralt sätt under intervjun. Då Bild 4 beskrivs uttrycker intervjupersonen en osäkerhet om vart bilden är tagen, vilket implicit kan tolkas som att intervjupersonen inte tagit in naturen i området med sina sinnen eller uppmärksammat biotoperna särskilt mycket. Sammantaget kan det därför utifrån Lumber m.fl. (2017, s. 19, 21) och Richardson m.fl. (2020, s. 388–390) tolkas som att intervjupersonen inte ger uttryck för en naturanknytning till biotoperna, och om det finns en naturanknytning kan den beskrivas som svag.

5.3.2 Yrkesverksam B

Intervjupersonen ombads att berätta mer om växterna i området och berättade då följande med utgångspunkt i den medtagna kartan:

Fruktträd ... en stor kastanj ... en stor pil. Jättefina oxlar ... en liten berså. I västra delen på spårområdet, det är framför allt här den rudrata floran finns. Jag vet inte vad man kallar det, men örter och annat. Jag är inte expert på det. Södra delen är präglad av lite större träd. Där är björkar, popplar, oxlar ... lind. Sen är där ... inslag av ris, björnbärssnår och mindre buskar. I koloniområdet [en] ginko och någon speciell gran. Sen här har vi en jättefin ask. Det finns också kastanj här och pil. Sen har vi den rödlistade arten klotullört (Yrkesverksam B)

Yrkesverksam B fick frågan om naturen i Lokstallarna såsom den är nu är attraktiv. Följande svar gavs:

Jag tror att vi ... och både dom som är verksamma inom området, andra från staden, ... alla ser ju den här som en jättespeciell och fin och rofylld miljö (Yrkesverksam B)

Gällande Bild 1 yttrade Yrkesverksam B följande efter att ha berättat om vagnhallen och tillbyggnader som gjorts: “Sen ser man den stora pilen”. Bild 2: “Här ser man att det har kommit lite buskar. (. ...) Man upplever att man, eller man ser dom här böjda spåren. Den spårgeometrin som det ger ... sen så ser man också portarna i byggnaden som delvis är igensatta (. ...). Det här området är ju väldigt flackt, det är karaktäristiskt för platsen. Man kan också se lanterninerna uppe på vagnhallens tak som ger, inne i den här [vagnhallen] är det väldigt ljus. Ett fantastiskt rum”. Bild 3: “Några av oxlarna tror jag. Där är på området en hel del jättefina oxlar. Dom här är framför allt fina”. Bild 4: “Det är ju jättefint med dom här stora björkarna ... ja också väldigt vackert med det här gräset, jag vet inte vad det är för art”.

Stora träd, vissa buskar och synligt gräs uppmärksammas av intervjupersonen och beskrivs som fint. En observation som kan göras är att oxlarna och en ask beskrivs som fina, andra växter beskrivs inte med samma adjektiv. Ruderatväxter tas inte upp bortsett från fridlysta arten klotullört, och kan implicit tolkas som att då inte beskrivas med samma entusiasm eller uppskattning som andra växter eller träd såsom oxlar och vagnhallen. Klotullört tas också upp sist efter att intervjupersonen försökt ge en beskrivning av naturen i området genom att lista arter som finns där. Då intervjupersonen förhåller sig till den öppna sandiga ruderatmarken beskrivs marken utifrån att den är platt och att det är karaktäristiskt för platsen, inte utifrån att det är en unik biotop som har upplevelsevärden kopplade till arter och miljöfaktorer. Intervjupersonen fokuserar också på att prata om tågspåren och vagnhallen eller större träd och buskar som etablerat sig i biotopen. Då intervjupersonen ger uttryck för vad som kan tolkas vara en värdering av naturens estetiska värden, kan det tolkas som att den uppskattningen är riktad gentemot individuella träd och andra större mer synliga växter. En observation som kan göras är att djurlivet inte tas upp. Intervjupersonen menar att alla tycker området är speciellt, fint och rofyllt. Då intervjupersonen yttrar detta görs det samtidigt i passiv form, och kan därför tolkas som att distansera den värderingen och beskrivningen från sig själv.

Sammantaget kan det baserat på Lumber m.fl. (2017, s. 19, 21) och Richardson m.fl. (2020, s. 388–390) tolkas som att intervjupersonen inte ger uttryck för en djupare kognitiv och emotionell relation till biotoperna som helhet, specifikt inte för den öppna sandiga ruderatmarken eller annan ruderatmark. Det kan tolkas som att intervjupersonen besitter en växt-omedvetenhet gentemot ruderatväxterna och andra mindre växter utifrån Wandersee och Schussler (1999, s. 82) och Achurra (2022, s. 2) resonemang om vad som är uttryck för växt-omedvetenhet. Intervjupersonen uttrycker också själv en osäkerhet kring ruderatväxterna. Utifrån Richardson m.fl. (2020, s. 388–390) kan det också tolkas som att då intervjupersonen förhåller sig till biotoperna är det via ett mer eller mindre strikt naturvetenskapligt perspektiv baserat på artidentifiering och vad som är utmärkande karaktärsdrag för biotoperna snarare än deras betydelse eller emotionella värde. Då intervjupersonen ger uttryck för vägen skönhet är det riktat mot individuella växter.

5.3.3 Yrkesverksam C

Intervjupersonen uppgav följande om den befintliga naturen i området:

Runt de stora lokstallarna, den stora hallen, både öster och väster om den, och även uppe vid traversen [norr om vagnhallen] är det ruderatmark[er] idag. Vi har gjort en naturvärdesinventering som visar att det är en av Malmö kommuns mest värdefulla ruderatmark med höga naturvärden. Mycket insekter [och] grusig sandig mark, och dom värdena kommer vi ju ta bort helt enkelt när vi bygger där. Inte bara för att vi bygger där, utan också på grund av den här saneringen. När vi bygger bostäder måste helt enkelt det övre lagret av marken skalas av, och då försvinner hela fröbanken. (. ...) Vi har planer på fröinsamling och sånt, men det är ännu inte klaffat riktigt. Så vi får se. Sen finns det också en hel del träd. Vi har en trädinventering med jag tror 600 träd ungefär. (. ...) Söder om [vagnhallen] är det ett stort ... vildvuxet grönområde med mycket björkar och sly (Yrkesverksam C)

Intervjupersonen uppmuntrades att berätta mer om växterna i området:

Det finns ruderatmark här med ruderatväxter. Den stora bangården, där är det sandigt och grusigt ... soligt, väldigt utsatt helt enkelt. Det finns växter som är anpassade efter just att gilla sådana här platser. Det finns trädgårdsflyktingar, men också en del inhemska arter. Även en rödlistad art som heter klotullört som vi håller på att söka dispens för just nu hos Länsstyrelsen. Den stora vitpilen i centrala [kulturmiljörummet], och tre oxlar här nere. Här finns äppleträd, en stor kastanj, en ask här borta. Hagtorn, någon lönn, popplar. Sen är det mycket björnbärssnår och annat sådant (Yrkesverksam C)

På frågan om Malmö stad skulle säga att naturen är attraktiv valde den yrkesverksamma att ge sin egen syn på naturen i området:

Jag som tjänsteperson kan lägga en värdering i att jag tycker att det är en attraktiv miljö, och en ekolog skulle kanske också kunna säga att det är en attraktiv miljö utifrån vissa aspekter. Svår fråga, men jag skulle säga att det är en attraktiv miljö, speciellt den här ruderatmarksytan (Yrkesverksam C)

Om bild 1 yttrade Yrkesverksam C följande: "Det här hoppas vi kunna bevara lite bättre kan man säga. Nu står vi i det som ska bli park. Så ser man också den här stora vitpilen". Bild 2: "Det här är jättehäftigt tycker jag. Det här är ju något som kommer gå förlorat när vi bygger. Hela himlavalvet över och platta ruderatmarken. Det är liksom värden som vi inte kommer kunna bevara vid en utbyggnad". Bild 3: "Jag ser en björk och ... oxlar. Lite tufsigt gräsmark, och ... något slags buskage. Jag tycker det här är väldigt fint. Jag hade en kollega som sa att den här stora vitpilen som står mitt i [kulturmiljörummet] ... att det var så fult det trädet. Så då pratade vi om det, vad som är fult eller fint". Bild 4: "Det här tycker jag också är väldigt fint med det här gräset ... sen dom här luftiga björkarna i bakgrunden då. De björkarna är ju också, de är fina individer, men som grupp är det väldigt fint med björkarna. Dom kommer inte heller bevaras för det kommer gå en gata precis där. (. ...) Det är möjligt att någon björk går att spara ... men det är långt ifrån säkert skulle jag säga".

Vad intervjupersonen uppger kan tolkas ge uttryck för en mer eller mindre strikt naturvetenskaplig relation till naturen då intervjupersonen beskriver biotoperna utifrån deras särskilda miljöfaktorer. Intervjupersonen pratar också utifrån vad som kan tolkas vara en typ av artidentifiering. Samtidigt ger intervjupersonen uttryck för vad som kan tolkas vara en uppskattning av biotopernas skönhet och unika biologiska värde. Det kommer till uttryck då intervjupersonen uppger vad som kan tolkas vara en oro eller viss nedstämdhet inför den kommande utvecklingen som förväntas resultera i att biotoper som intervjupersonen tycker är fina och speciella byggs bort. Himlavalvet över den öppna sandiga ruderatmarken försvinner och den öppna sandiga ruderatmarken, och fröbanken kommer potentiellt förloras om en

fröinsamling inte sker, uttrycker intervjupersonen med bestörtning. Intervjupersonen beskriver träden inte enbart som individer, utan menar också att träden är fina som en grupp, och då intervjupersonen ger den beskrivningen betonar intervjupersonen bestört att björkarna kanske inte kommer vara kvar i framtiden. Generellt beskriver intervjupersonen biotoperna som vackra och fina, och vid ett tillfälle synliggör intervjupersonen interna meningsskiljaktigheter då hen talar om en arbetskollega som tycker den särskilt skyddsvärda vitpilen är ful, en beskrivning som intervjupersonen inte delar (Lumber m.fl., 2017, s. 19, 21; Richardson m.fl., 2020, s. 388–390).

Det kan tolkas som att intervjupersonen kan röra sig i den strikt naturvetenskapliga relationen till naturen och samtidigt ge uttryck för någon form av naturanknytning till biotoperna. Det kan tolkas som att den yrkesverksamma har försökt att aktivt ta in biotoperna med sina sinnen, och i den processen utvecklat en uppskattning och känsla av omsorg för biotoperna. Mer specifikt kan intervjupersonen tolkas ge uttryck för vägarna emotion, skönhet och omtanke som uttryck för sin naturanknytning. Omtanken kan tolkas som ett uttryck för en vilja att agera mer naturvänligt i relation till biotoperna jämfört med vad planförslaget verkar möjliggöra (Lumber m.fl., 2017, s. 19, 21; Richardson m.fl., 2020, s. 388–390).

Det kan tolkas som att intervjupersonen ger uttryck för en begränsad växt-omedvetenhet gentemot ruderväxter eftersom enbart klotullörten tas upp. Samtidigt kan det också tolkas som att den växt-omedvetenheten är begränsad på så sätt att den inte hindrar intervjupersonen från att uppskatta ruderväxternas unika biologiska egenskaper och estetiska värde som en del av en unik biotop. Likaså kan det tolkas som att intervjupersonen är bestört över en utveckling som möjligtvis förbiser och tar bort ruderväxtbiotoper och dess upplevelsevärden, och därmed kan det tolkas som att den begränsade växt-omedvetenheten som antyds inte hindrar intervjupersonen från att uppmärksamma och uppskatta ruderväxterna (Achurra, 2022, s. 2; Woodward & Lemmer, 1999, s. 82).

6. Diskussion

Nedan diskuteras Jernhusens och Malmö stads relation till naturen utifrån studiens resultat och i relation till tidigare forskning. Även yrkesverksammas relation till naturen diskuteras. En diskussion förs också om vilka möjliga konsekvenser som identifierade människa–natur relationer kan tänkas ha för en hållbar stadsutveckling. Ytterligare diskuteras studiens begränsningar och dess försök att tillämpa teoretisering om människors naturanknytning på organisationer. Slutligen ges rekommendationer för vad en alternativ utveckling av Lokstallarna kan innebära och behov av ny forskning.

6.1 Jernhusens och Malmö stads relation till naturen

Jernhusens relation till naturen som kommer till uttryck i de studerade dokumenten saknar naturanknytning. Ingen av vägarna till en naturanknytning kommer till uttryck explicit eller implicit, snarare kan det tolkas som att Jernhusen ser all natur utanför kulturmiljörummet som dåligt ineffektivt utnyttjad industrimark. Således kan det tolkas som att Jernhusen premierar ett bevarande eller skydd för den delen av Lokstallarna som uppfattas vara en del av kulturmiljön. Därför kan det också tolkas som att Jernhusen tankemässigt separerar människan från vad som uppfattas vara kultur kontra natur genom konstruktionen av kulturmiljörummet. Vidare värderar Jernhusen naturen utifrån naturens nytta för människor, och på grund av det värderas odlingslandskapet utanför staden mer än biotoperna i Lokstallarna. Biotoperna beskrivs istället som att utgöra ”ett utstansat oexploaterat hål” som är utanför kulturmiljörummet.

Fastighetsbolagets relation till naturen präglas också av ett strikt naturvetenskapligt förhållningssätt som går ut på att mäta biotopernas miljöfaktorer och arter. Samtidigt som Jernhusen är medvetna om, bland annat, rödlistade växt- och djurarter som lever i Lokstallarna berättar Jernhusen nästan ingenting om naturen. Exempelvis berättar Jernhusen ingenting om de unika miljöfaktorerna för ruderalmark, rödlistade växtarter, rödlistade fågelarter och särskilt skyddsvärda träd. Därmed präglas kommunikationen av en växt-omedvetenhet, och då Jernhusen explicit kommunicerar om växterna är kommunikationen oprecis, och växterna tolkas reduceras till en trevlig bakgrund för en designfestival. Jernhusen kan också tolkas som att främst styras av ekonomiska frågor relaterade till materiell och befolkningsmässig tillväxt samt vinst för bolaget i form av pengar. Det kan också tolkas som att Jernhusen bidrar till att konstruera falska förutsättningar för utvecklingen av Lokstallarna: antingen utvecklas en ny tätbebyggd stadsdel eller så stängs området för allmänheten och skötseln upphör. Sammantaget kan Jernhusen tolkas att ge uttryck för det antropocentriska paradigmet förhållningssätt till naturen baserat på dokumenten som studerats inom ramen för denna studie.

Malmö stad och Jernhusen förenas i sin nytto-baserade relation till naturen som kommer till uttryck i dokumenten som studerats. Fastighetsbolaget och kommunen förenas också i vad som tolkas vara en strikt naturvetenskaplig relation till naturen. Aktörerna tolkas skilja sig åt i

frågan om omtanke gentemot biotoperna i Lokstallarna på så sätt att kommunen önskar ge ett begränsat naturskydd till viss natur i Lokstallarna. Kommunen verkar då se ett biologiskt värde i att återskapa eller bevara ruderatmark, ruderatväxter och stora träd utpekade som särskilt skyddsvärda. Något som dock tolkas vara avgörande för naturskyddet är att det inte hindrar utvecklingen av en materiellt och befolkningsmässigt växande stad. Vidare kan det tolkas som att samtidigt som ett begränsat naturskydd planeras, villkoras naturskyddet med mänsklig dominans och kontroll. Kontrollen och dominansen kommer till uttryck då biotoper planeras att tas bort, förflyttas eller återskapas utifrån mänskliga preferenser och efterfrågan på ekosystemtjänster i den byggda miljön. Planförslaget kan därför tolkas som att resultera i att befintliga biotoper i Lokstallarna byggs bort eller ersätts av en annan typ av natur som upplevs ge mer ekosystemtjänster. Exempelvis planeras den nationellt sällsynta öppna sandiga ruderatmarken att byggas bort, majoriteten av särskilt skyddsvärda träd tas bort och områden som rödlistade fågelarter söker föda i och häckar, försvinner.

Något annat som också är värt att belysa är att kommunen i plandokument tolkas göra en tankemässig separation mellan människan och resten av naturen. Separationen uppkommer då vad som planeras bli parker och gröna stråk förstås som separat från planerade naturstråk och naturmiljöer. Den tankemässiga separationen kommer också till uttryck vid den sociala konstruktionen av det som kallas kulturmiljörummet, ett rum som upplevs vara separat från resten av naturen i området. Konstruktionen av kulturmiljörummet kan därför tolkas distansera människan, och vad som uppfattas vara miljöer ämnade för människan, från resten av naturen. Bevarande och återskapande av det som benämns vara framtida planerade naturmiljöer eller naturstråk i utkanten av den framtida stadsdelen, kan också tolkas som att reducera växterna till en kuliss eller bakgrund till djurlivet, i detta fall människan. En liknande tolkning kan göras av hur parker och inslag av vegetation i stadsrummet planeras utifrån syftet att främst upprätthålla ekosystemtjänster till människan.

Malmö stads relation till naturen tolkas som att främst styras av det antropocentriska paradigmet, men vissa föreställningar från det ekosociala paradigmet kommer också till uttryck i plandokument. Detta är en intressant slutledning därför att paradigmen kan förstås som varandras motsatser, och det ekosociala paradigmet har utvecklats som ett alternativ till det antropocentriska. Resultat från denna studie visar att inom Malmö stad finns en typ av mellanposition. Mellanpositionen kommer till uttryck då omtanke i form av naturskydd ges till en del av det befintliga nätverket av livsformer, i detta fall vad som bedöms vara speciella biotoper i Lokstallarna, och människan erkänns vara beroende av naturen via ekosystemtjänster. Samtidigt sker vad som tolkas vara en tankemässig separation mellan människan och resten av naturen som tidigare nämnt. Det kan också tolkas som att då kommunen erkänner människans beroende av naturen görs det fortfarande utifrån ett människocentrerat perspektiv, i detta fall ekosystemtjänster. Det kan också tolkas som att en form av naturskydd ges till biotoperna, men naturskyddet utformas på ett sätt som inte hindrar utvecklingen av en materiellt och befolkningsmässigt växande stad. Konsekvensen av mellanpositionen tolkas vara ett begränsat naturskydd med syftet att upprätthålla ekosystemtjänster eller bevara vad som anses vara biologiskt unik natur, men inte utifrån en

idé om att upprätthålla allt liv i biotoperna eftersom det hade varit oförenligt med planförslaget som främst ska skapa nytta för människor.

I vilken utsträckning som kommunen faktiskt ger uttryck för vissa av föreställningarna som förknippas med det ekosociala paradigmet kan därför diskuteras. Det är inte ovanligt att västerländska beslutsfattare vill skydda viss avgränsad natur som anses speciell eller nödvändig för människor, samtidigt som likartad natur exploateras. Det kan därför påstås att kommunen möjligtvis inte ger uttryck för det ekosociala paradigmet. Vad som sker är snarare en typ av *business as usual* för beslutsfattare i västerländska länder eftersom i slutändan relateras naturens värde till mänskliga preferenser och efterfrågan på ekosystemtjänster för människor, och att inrätta ett naturskydd för biotoperna utifrån deras nuvarande beskaffenhet framstår inte som ett alternativ. En utveckling av området likställs också med materiell och befolkningsmässig tillväxt, och i slutändan anses det bättre att bebygga biotoperna i Lokstallarna därför annars måste staden växa i det mer värdefulla odlingslandskapet. Därför kan det möjligtvis påstås att utvecklingen av Lokstallarna utifrån Naturvårdsverket (2022, s. 7) följer en trend i svensk stadsutveckling som innebär att “ofta mer kortsiktiga ekonomiska intressen [prioriteras] framför biologisk mångfald” då frågor om biodiversitet ställs mot upplevda behov av att ta mark i anspråk för bebyggelse.

Att Malmö stad och Jernhusen ger uttryck för det antropocentriska paradigmet kan ses i ljuset av det antropocentriska paradigmet dominans i västerländska länder sedan upplysningens tid (Lumber m.fl., 2017, s. 3; Mulvihill & Ali, 2017, s. 48; Richardson m.fl., 2020, s. 388, 390; Vining m.fl., 2008, s. 1). Denna studies resultat kan också möjligtvis relateras till vad Hirvilammi och Helne (2014, s. 2161) uppger om att antropocentriska paradigmet har stor påverkan på vad som antas vara en naturlig utveckling och att paradigmet internaliserats av många beslutsfattare i västerländska länder. Att aktörerna därför också tankemässigt ger uttryck för att separera människan och vad som upplevs vara mänskliga miljöer från resten av naturen är inte förvånande. Resultatet från denna studie kan också möjligtvis förstås som att vara i linje med vad Barragan-Jason m.fl. (2023, s. 2) uppger om att människors psykologiska förhållningssätt till naturen sällan beaktas av offentlig policy. Istället läggs fokus på att säkerställa en viss andel grönska utifrån kvantitativa mått och människors befintliga preferenser kopplade till natur.

6.2 Yrkesverksammas relation till naturen

Alla yrkesverksamma som intervjuades för denna studie tolkas ge uttryck för en strikt naturvetenskaplig relation till naturen. Den naturvetenskapliga relationen kommer till uttryck genom artidentifiering och faktabaserade beskrivningar av biotopernas miljöfaktorer. Samtidigt finns det skillnader i hur säkra intervjupersonerna tolkas vara i sin naturvetenskapliga relation till biotoperna i Lokstallarna. Detta kan observeras då Yrkesverksam A ger uttryck för en osäkerhet gällande vilka arter som finns i planområdet och vad för miljöfaktorer som gör biotoperna unika, och den osäkerheten blir särskilt tydlig i relation till ruderatmarken. Därför tolkas Yrkesverksam A ge uttryck för en generell växt-omedvetenhet. Yrkesverksam B har mer grundläggande naturvetenskaplig kunskap om

biotoperna jämfört med Yrkesverksam A. Samtidigt ger Yrkesverksam B främst uttryck för att vara medveten om vilka träd som finns i området och uttrycker explicit sin osäkerhet gentemot ruderväxter. Därför kan det tolkas som att Yrkesverksam B ger uttryck för en generell växt-omedvetenhet, men i mindre utsträckning jämfört med Yrkesverksam A. Yrkesverksam C tolkas vara den av intervjupersonerna som ger uttryck för mer fördjupad naturvetenskaplig kunskap om biotoperna. Samtidigt kan det tolkas som att Yrkesverksam C ger uttryck för en viss växt-omedvetenhet i förhållande till ruderväxter och mindre växter därför att intervjupersonen fokuserar mest på artidentifiering och beskrivningar av träd och buskar.

Yrkesverksam A tolkas inte ge uttryck för en djup kognitiv eller emotionell relation till naturen eftersom inga av vägarna till en naturanknytning kommer till uttryck under intervjun. Intervjupersonen beskriver området som ett tomt rum vilket kan fyllas med saker på sikt. En utveckling av området konstrueras också som att vara i konflikt med biotoperna. Därför kan det tolkas som att Yrkesverksam A tankemässigt separerar människan från resten av naturen i Lokstallarna. Yrkesverksam B tolkas ge uttryck för en av vägarna till en naturanknytning, skönhet, gentemot specifika växter i form av oxlar, en ask, högt gräs och buskar. Intervjupersonen tolkas därför inte ge uttryck för en djup kognitiv eller emotionell relation till naturen. Yrkesverksam B tolkas främst röra sig i en naturvetenskaplig relation till biotoperna, med undantag för specifika växter som anses vackra. Yrkesverksam B tolkas också främst ge uttryck för en entusiasm kopplad till byggnaderna och järnvägsspår vilka förstås som en del av kulturmiljön. En intressant slutledning är att den yrkesverksamma i störst utsträckning beskriver den byggda miljön under intervjun. Yrkesverksam B tolkas därmed främst uppmärksamma kulturmiljöns upplevelsevärden.

Yrkesverksam C är den intervjuperson som i störst utsträckning ger uttryck för vad som tolkas vara en naturanknytning till biotoperna i Lokstallarna under intervjun. Specifikt ger Yrkesverksam C uttryck för vägarna skönhet, emotion och omtanke. Intervjupersonen är den enda yrkesverksamma som ger uttryck för en oro över en utveckling som riskerar ta bort biotopernas unika biologiska värden och upplevelsevärden. På grund av det tolkas Yrkesverksam C ge uttryck för en vilja att agera naturvänligare gentemot biotoperna än vad det befintliga planförslaget verkar ge stöd för. Sammantaget kan det tolkas som att intervjupersonen kan röra sig både i sin naturvetenskapliga relation till naturen som plandokument främst verkar ge stöd för, men ger också uttryck för att ha en egen naturanknytning till biotoperna som skiljer sig från den relation som plandokumenten ger uttryck för.

Något som är värt att belysa är tolkningen att Yrkesverksam C är den intervjuperson som uttrycker sig mest explicit om vad planförslaget kan förväntas ha för konsekvenser för biotoperna i Lokstallarna. Yrkesverksam A uttrycker också explicit vad planförslaget kan förväntas ha för konsekvenser, exempelvis att den öppna sandiga ruderväxten byggs bort, men inte lika explicit som Yrkesverksam C. Yrkesverksam A ger inte heller uttryck för att vara bestört över eller kritisk till planförslaget. Yrkesverksam B tolkas uttrycka sig minst explicit om vad planförslaget kan förväntas innebära för naturen, och ger som Yrkesverksam

A inte heller uttryck för att vara kritisk till eller bestört över planförslaget. Yrkesverksam A och Yrkesverksam B uttrycker sig mer neutralt om den planerade utvecklingen. Utifrån ovanstående diskussion kan det tolkas som att alla yrkesverksamma behöver röra sig i det antropocentriska paradigmet i sin yrkesroll, men Yrkesverksam C ger uttryck för att vara mer kritisk och bestört över att behöva göra det jämfört med de andra yrkesverksamma. Det är dock möjligt att Yrkesverksam A och Yrkesverksam B är mer kritiska eller oroliga över utvecklingen, men om så är fallet framkom inte det under intervjuerna. Hade intervjuerna inkluderat mer kritiska frågor hade de yrkesverksamma kanske gett uttryck för mer kritik. En annan möjlig förklaring kan vara att intervjupersonerna inte kände sig bekväma att uttrycka sig mer kritiskt, kanske fanns rädsla att uttrycka en åsikt som är kontroversiell inom planeringsprocessen för Lokstallarna.

En empirisk observation är att djurlivet togs upp av en intervjuperson, Yrkesverksam C, och då nämndes insekterna som en bred kategori. De andra yrkesverksamma berättade inte något om djurlivet utan fokuserade på växterna. Det är möjligt att intervjupersonerna vet mer om djurlivet, men att detta inte uttrycktes under intervjuerna. Intervjupersonerna ombads vid upprepade tillfällen att reflektera över naturen och beskriva den, både med och utan kartan samt bilderna. Därför kan det påstås att det fanns förutsättningar att förhålla sig till djurlivet kognitivt och emotionellt. Detta är en intressant observation därför teoretisering om växt-omedvetenhet utifrån Wandersee och Schussler (1999, s. 82) och Achurra (2022, s. 1–2) menar att människor tenderar att veta mer om djur eller ha större intresse för djur än växter. Att intervjupersonerna nästan enbart pratade om växterna kan bero på att de planerar runt växter som är skyddsvärda enligt svensk miljölagstiftning eller utifrån bedömningar från Länsstyrelsen Skåne. Exempelvis uppmärksammade alla yrkesverksamma att arten klotullört lever i Lokstallarna, men ingen annan ruderalväxt nämndes eller andra sällsynta växtarter. Ytterligare pratade de yrkesverksamma främst om träd som är utpekade som särskilt skyddsvärda eller som Länsstyrelsen Skåne bedömer behöver skyddas. Vad detta tolkas innebära för intervjupersonerna är att de inte verkar ha en så nära relation till djurlivet i sin yrkesroll, fokus ligger istället på att uppmärksamma växtarter som enligt svensk miljölagstiftning eller Länsstyrelsen Skåne är skyddade.

6.3 Möjliga konsekvenser för en hållbar stadsutveckling

Det nuvarande planförslaget kan, utifrån de studerade dokumenten och intervjuerna som genomförts med yrkesverksamma inom ramen för denna studie, inte förväntas främja människors naturanknytning. Snarare kan det förväntas att den planerade utvecklingen skapar försämrade förutsättningar för stadens invånare att knyta an till naturen. Dokumenten från respektive aktörer ger inte uttryck för en idé om att främja människors naturanknytning. Med andra ord finns det ingen plan om att främja människors naturanknytning, och utifrån denna studies teoretiska utgångspunkt kan det inte anses vara tillräckligt att skapa mindre parker eller inslag av grönska i stadsrummet för att främja stadsbornas naturanknytning. Att människor vistas i eller bor i vad som upplevs vara en grön miljö resulterar inte automatiskt i att de utvecklar en naturanknytning. Den planerade utvecklingen kan också förväntas skapa försämrade förutsättningar för stadsbor att utveckla en naturanknytning eftersom biotoper

krymper eller byggs bort som resultat av planförslaget. Alltså, en konsekvens av planförslaget är att andelen natur i Malmö minskar. Planförslaget kan också förstås som att transformera sällsynta biotoper till konventionella parkmiljöer med bristande ekologisk komplexitet, en utveckling som resulterar i att den natur som finns i Malmö homogeniseras och blir ensidig. En sådan utveckling kan inte påstås främja ett rikt växt- och djurliv i staden, vilket skapar försämrade förutsättningar för biologisk mångfald. Sammantaget kan planförslaget tolkas transformera Lokstallarna till en katalysator för den fortsatta distanseringen mellan människan och resten av naturen. Därmed kan utvecklingen ses som ännu ett exempel på hur den växande urbana befolkningen i allt större utsträckning tappar kontakten med resten av naturen.

6.4 Studiens begränsningar

Studien har olika begränsningar som behöver beaktas i relation till studiens resultat. En sådan begränsning är att ingen yrkesverksam från Jernhusen har intervjuats inom ramen för denna studie. Därför är det empiriska materialet begränsat, och slutledningar om vad för relation till naturen som bolaget ger uttryck för är mer osäkra än slutledningar knutna till Malmö stad. Om Jernhusen hade deltagit hade det gett upphov till en rikare uppsättning empiri som potentiellt hade gett upphov till mer nyanserade analyser. En annan begränsning knuten till att Jernhusen inte deltog i studien är att ingen respondentvalidering genomförts för Jernhusen. Därför ökar risken att Jernhusens relation till naturen har misstolkats.

En annan begränsning är att det teoretiska perspektivet som har använts resulterar i analyser som är normativa och kritiska till dess karaktär. Hade ett annat teoretiskt perspektiv använts som positionering för studien hade det gett upphov till ett annorlunda resultat. Studiens teoretiska positionering kan också kopplas till att jag är miljövetare och har på grund av det en tendens att förespråka miljö- och naturvänlig policy. Det innebär att mina rekommendationer tenderar att innebära ett utökat naturskydd, ökade insatser för att främja biodiversitet och naturrestaurering. Samtidigt är studiens positionering en förutsättning för att ge upphov till intressanta analyser och slutledningar utifrån ett konstruktivistiskt perspektiv. Positioneringen kan också ses som viktig om en hållbar utveckling ska främjas därför att en mångfald av perspektiv behövs. Den argumentationen kan möjligtvis ses i ljuset av att Hirvilampi och Helne (2014, s. 2171) menar att det dominanta antropocentriska paradigmatets antaganden behöver ifrågasättas kontinuerligt om en hållbar utveckling ska främjas.

En annan begränsning är att slutledningarna är abduktiva och är därmed osäkra. Vidare behöver det betonas att även om respondentvalidering genomfördes finns det en risk för misstolkning; respondentvalidering eliminerar inte risken att misstolka. Ytterligare en begränsning kan anses vara att intervjufrågorna var öppna till sin karaktär. Om intervjufrågorna hade varit mer direkta genom att explicit frågat om de yrkesverksammas relation till biotoperna hade möjligtvis tydligare svar förmedlats. Å andra sidan hade intervjuerna i så fall riskerat att reproducera studiens antaganden om människa–natur relationer. Det hade möjligtvis också skapat en risk för social önskvärdhet eftersom människor tenderar att vilja framstå som att bry sig om naturen, och kanske ännu mer så då en

miljövetare som studerar hållbar stadsutveckling genomför intervjun. Risken för ledande frågor ökar också. Det kan också påstås att om en intervjuperson har en naturanknytning bör det komma till uttryck spontant då intervjupersonen uppmuntras att berätta och reflektera över natur och växter vid upprepade tillfällen under en intervju.

En annan begränsning är att alla aktörer som är relevanta för att förstå utvecklingen av Lokstallarna inte inkluderats inom ramen för denna studie. Exempelvis har dokument eller yrkesverksamma från följande aktörer inte inkluderats: konsulter till Malmö stad och Jernhusen, aktörerna från Region Skånes Cross Innovation-idéforum, Region Skåne, Länsstyrelsen Skåne och aktörer knutna till koloniområdet. Fler yrkesverksamma hade också kunnat intervjuas från Malmö stad, exempelvis stadsarkitekten.

6.5 Att tillämpa teoretisering om människors naturanknytning på organisationer

Richardson m.fl. (2020, s. 393) menar att utifrån ett systemteoretiskt perspektiv är individers naturanknytning en aspekt av samhället som behöver främjas, och om det ska ske behöver också samhällets institutioner förändras. Richardson m.fl. (2020, s. 396) menar att vilka intentioner, värderingar och mål som institutioner arbetar utifrån influerar samhällsutvecklingen, och därför behöver institutioner söka främja människors naturanknytning om en hållbar utveckling ska uppnås. Det kan inte förväntas att det skapas förbättrade förutsättningar för individer eller grupper av människor att kultivera en naturanknytning om samhällets institutioner reproducerar dominanta människa–natur relationer i väst. För denna studie menar jag därför att det är teoretiskt intressant att söka analysera både yrkesverksammas naturanknytning såväl som den organisation vilken de är verksamma inom utifrån teoretisering om människors naturanknytning. Att göra den analysen är särskilt intressant med tanke på Malmö stads och Jernhusens inflytande över utvecklingen av Lokstallarna.

För denna studie innebar det att vad för naturanknytning som tolkades komma till uttryck i dokumenten fick representera organisationernas naturanknytning, och dokumenten analyserades utifrån antagandet att de var skapade av människor. De intentioner, värderingar och mål som kan utläsas i dokumenten antas också influeras av människors naturanknytning. Alltså, organisationernas dokument kan indirekt tolkas ge uttryck för en naturanknytning, eller en bristande naturanknytning, trots att den inte kan kopplas till en specifik person. Möjligtvis ger dokumenten en inblick i inflytelserika beslutsfattares naturanknytning. En sådan slutsats är inte fullkomligen osannolik med tanke på denna studies resultat som visar att organisationerna fullt ut, eller i stor utsträckning, ger uttryck för det antropocentriska paradigmet.

Att tillämpa teoretisering om människors naturanknytning på organisationer gav upphov till intressanta slutsatser. Exempelvis möjliggjorde vägarna till en naturanknytning att analysera huruvida organisationernas planer för biotoperna i Lokstallarna kan tolkas som naturvänligt agerande eller inte. Vidare möjliggjorde ramverket att söka synliggöra kontrollen över

biotoperna. Ytterligare öppnade ramverket upp för möjligheten att analysera hur biotopernas upplevelserelaterade värden uppmärksammades och värderades. Till exempel möjliggjorde ramverket slutsatsen att det framstår som att Jernhusen, baserat på de dokument som analyserades inom ramen för denna studie, inte uppmärksammar eller värderar naturens skönhet om naturen inte inkluderas i föreställningen om en värdefull kulturmiljö.

6.6 Rekommendationer för en alternativ utveckling

En alternativ utveckling av planområdet behöver inkludera ett mål om att främja människors kognitiva och emotionella relation till biotoperna via vägarna till en naturanknytning. Detta är viktigt för att få människor att uppmärksamma och uppskatta naturen i sin vardag, något som har potential att främja människors och resten av naturens livskraft. Det hade också kunnat vara en del av arbetet med att försöka få den svenska befolkningen att vilja och sträva efter att agera miljö- och naturvänligt, något som det finns ett akut behov av. En viktig del av en sådan alternativ utveckling behöver också innebära att upprätta ett heltäckande naturskydd för biotoperna utifrån deras nuvarande beskaffenhet. Ett sådant naturskydd kan förebygga den nationella och internationella förlusten av biologisk mångfald, ett miljöproblem som också är tätt sammankopplat med antropogena klimatförändringarna. I det fallet som en marksanering av någon anledning blir aktuellt, bör särskilt skyddsvärda träd skyddas och beslut om att skydda träd bör inte främst styras av ekonomiska frågor relaterade till monetära kostnader. Vidare bör naturrestaurering genomföras med syftet att återställa biotoperna efter att en marksanering genomförts.

För att möjliggöra en alternativ utveckling behöver kommunen och Jernhusen först släppa taget om föreställningen att det endast finns två alternativ för områdets framtid: tätbebyggd stadsdel eller stängt övergivet område. Ytterligare behöver aktörerna tillåta sig själva att tänka mer fritt kring vad en utveckling kan innebära istället för att likställa det med en växande stad. Ifall en ovanstående alternativ utveckling inte är möjlig ekonomiskt behöver aktörerna göra mer holistiska överväganden mellan frågor relaterade till materiell och befolkningsmässig tillväxt samt frågor om biodiversitet och människors naturanknytning. Aktörerna bör då fundera över om det finns mark i planområdet som kan bebyggas utan att en befintlig biotop byggs bort eller krymper. Vidare kan aktörerna undersöka om det finns andra aktörer som kan hjälpa Jernhusen och Malmö stad att förvalta området.

6.7 Behov av ny forskning

Fortsättningsstudier bör undersöka hur vägarna kan tillämpas för att främja människors naturanknytning till biotoperna i Lokstallarna och resten av naturen samt förebygga växt-omedvetenhet. Att söka tillämpa vägarna till en naturanknytning för ruderatmarken i Lokstallarna är särskilt relevant eftersom denna studies resultat visar att det finns en växt-omedvetenhet gentemot ruderväxter. Vidare framstår det som att ruderatmarken och dess särskilda upplevelsevärden uppmärksammas i begränsad utsträckning. Vilka möjligheter och utmaningar finns gällande att utveckla Lokstallarna som en katalysator för främjandet av människans och resten av naturens livskraft? Framtida forskning bör också undersöka

intressekonflikterna som denna studie identifierat, exempelvis intressekonflikter mellan att utveckla en ny tätbebyggd stadsdel och naturskydd för sällsynta biotoper. Hur kommer dessa intressekonflikter att avgöras i kommande detaljplaner? Andra potentiella studier kan också undersöka hur befintliga verksamheter kan påverkas av det nuvarande planförslaget. Hur förhåller de sig till planförslaget och skapar det konflikter?

Litteraturförteckning

- Achurra, A. (2022). Plant blindness: A focus on its biological basis. *Frontiers in Education*, 7, 963448. <https://doi.org/10.3389/feduc.2022.963448>
- Andersson, K. (2022). *Fågelinventering: Lokstallarna, Kirseberg, Malmö stad*. WSP Sverige AB. Tillhandahålls av Malmö stad.
- Barragan-Jason, G., Loreau, M., de Mazancourt, C., Singer, M. C., & Parmesan, C. (2023). Psychological and physical connections with nature improve both human well-being and nature conservation: A systematic review of meta-analyses. *Biological Conservation*, 277, 109842. <https://doi.org/10.1016/j.biocon.2022.109842>
- Bergen, N., & Labonté, R. (2020). “Everything Is Perfect, and We Have No Problems”: Detecting and Limiting Social Desirability Bias in Qualitative Research. *Qualitative Health Research*, 30(5), 783–792. <https://doi.org/10.1177/1049732319889354>
- Bryman, A. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder*. (3 uppl.). Liber.
- Colding, J., & Barthel, S. (2013). The potential of ‘Urban Green Commons’ in the resilience building of cities. *Ecological Economics*, 86, 156–166. <https://doi.org/10.1016/j.ecolecon.2012.10.016>
- Colli-Silva, M., Corsi, S. C. A., Florentino, J. J., Teixeira, A. L., & Ursi, S. (2019). Evidences of plant blindness in a Brazilian urban green space with plagued trees. *Paisagem Ambiente: Ensaios*, 30(43), e151370. <https://doi.org/10.11606/issn.2359-5361.paam.2019.151370>
- Ekologigruppen. (2016). *Gröna strategier för stadsutveckling i Kirseberg och Ellstorp – Granskningsversion*. Tillhandahålls av Malmö stad.
- Eriksson Barajas, K., Forsberg, C., & Wengström, Y. (2013). *Systematiska litteraturstudier i utbildningsvetenskap*. (1 uppl.). Natur & Kultur.
- Gaston, K. J., & Soga, M. (2020). Extinction of experience: The need to be more specific. *People and Nature*, 2(3), 575–581. <https://doi.org/10.1002/pan3.10118>
- Hagbert, P., Wangel, J., & Broms, L. (2020). Exploring the Potential for Just Urban Transformations in Light of Eco-Modernist Imaginaries of Sustainability. *Urban Planning*, 5(4), 204–216. <https://doi.org/10.17645/up.v5i4.3302>
- Hirvilammi, T., & Helne, T. (2014). Changing paradigms: A sketch for sustainable wellbeing and ecosocial policy. *Sustainability*, 6(4), 2160–2175. <https://doi.org/10.3390/su6042160>
- Ingemann, H. J. (2016). *Vetenskapsteori för samhällsvetare*. (1 uppl.). Gleerups.
- Jernhusen. (2023a, 17 november). *Kulturmiljörummet: Lokstallarnas kulturhistoriska miljöer in i framtiden*. Hämtad 2025-03-27 från <https://www.lokstallarna.com/artiklar/kulturmiljorummet/>
- Jernhusen. (2023b, 17 november). *Planerat samråd 2025: Omfattande utredningsarbete pågår*. Hämtad 2025-03-28 från <https://www.lokstallarna.com/artiklar/samrad/>
- Jernhusen. (2024a, 31 maj). *Designfestival: Perfekta platsen för innovativ och hållbar design*. Hämtad 2025-03-28 från <https://www.lokstallarna.com/artiklar/southern-sweden-design-days/>
- Jernhusen. (2024b, 7 maj). *Unga stadsplanerare: Artzone 51 – När barnen får bestämma*. Hämtad 2025-03-27 från <https://www.lokstallarna.com/artiklar/artzone-51-nar-barnen-far-bestamma/>
- Jernhusen. (u.å.a). *Karta*. Hämtad 2025-03-19 från <https://www.lokstallarna.com/karta>
- Jernhusen. (u.å.b). *Planer*. Hämtad 2025-03-27 från <https://www.lokstallarna.com/planer>

- Justesen, L., & Mik-Meyer, N. (2011). *Kvalitativa metoder: Från vetenskapsteori till praktik*. (1 uppl.). Studentlitteratur.
- Kulturstaden. (u.å.). *Lokstallarna Malmö*. Hämtad 2025-04-10 från <https://www.kulturstaden.se/case/lokstallarna>
- Larson, B. R. (2019). Controlling social desirability bias. *International Journal of Market Research*, 61(5), 534–547. <https://doi.org/10.1177/1470785318805305>
- Lumber, R., Richardson, M., & Sheffield, D. (2017). Beyond knowing nature: Contact, emotion, compassion, meaning, and beauty are pathways to nature connection. *PloS One*, 12(5), e0177186. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0177186>
- Malmö stad. (2020a). *Miljökonsekvensbeskrivning till Översiktsplan för Södra Kirseberg och Östervärn: Underlag till antagandehandling*. <https://acrobat.adobe.com/id/urn:aaid:sc:EU:e03c92d9-6444-4568-ac0a-d1103a743856>
- Malmö stad. (2020b). *Översiktsplan för Södra Kirseberg och Östervärn: Fördjupning av Översiktsplan för Malmö*. <https://acrobat.adobe.com/id/urn:aaid:sc:EU:c3b4d252-ef21-4738-8975-5b93805a6e9c>
- Malmö stad. (2025, 30 januari). *Översiktsplan för södra Kirseberg och Östervärn*. Hämtad 2025-03-12 från <https://malmo.se/Stadsutveckling/Stadsutvecklingsomraden/Sodra-Kirseberg-och-Ostervarn/Oversiktsplan-for-sodra-Kirseberg-och-Ostervarn.html>
- Malmö stad. (u.å.). *Järnvägsverkstäderna*. Hämtad 2025-03-18 från <https://malmo.se/Stadsutveckling/Det-har-ar-pa-gang-i-Malmo/Jarnvagsverkstaderna.html>
- Martin, L., White, P. M., Hunt, A., Richardson, M., Pahl, S., & Burt, J. (2020). Nature contact, nature connectedness and associations with health, wellbeing and pro-environmental behaviours. *Journal of Environmental Psychology*, 68, 101389. <https://doi.org/10.1016/j.jenvp.2020.101389>
- Mattsson, A. (2021). *Fördjupad inventering av trädbeståndet på fastigheten Järnvägen 1:5 Malmö*. Trädkonsult i Skåne AB. Tillhandahålls av Malmö stad.
- McDonough MacKenzie, C., Kuebbing, S., Barak, S. R., Bletz, M., Dudley, J., McGill, M. B., Nocco, A. M., Young, T., & Tonietto, K. R. (2019). We do not want to “cure plant blindness” we want to grow plant love. *Plants, People, Planet*, 1(3), 139–141. <https://doi.org/10.1002/ppp3.10062>
- Mulvihill, R. P., & Ali, H. S. (2017). *Environmental Management: Critical Thinking and Emerging Practices*. (1 uppl.). Routledge.
- Nationalencyklopedin. (u.å.a.). Biotop. I *Nationalencyklopedin*. Hämtad 2025-06-17 från <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/biotop>
- Nationalencyklopedin. (u.å.b.). Ruderatmark. I *Nationalencyklopedin*. Hämtad 2025-04-08 från <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/adult/ruderatmark>
- Nationalencyklopedin. (u.å.c.). Thomas’ teorem. I *Nationalencyklopedin*. Hämtad 2025-04-10 från <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/thomas-teorem>
- Naturvårdsverket. (2016). *Fridlysta blomväxter, ormbunkar, lummer-, fräken- och barrväxter*. <https://www.naturvardsverket.se/4ac55b/globalassets/amnen/arter-artskydd/dokument/artlista-fridlysta-blomvaxter.pdf>
- Naturvårdsverket. (2021). *Uppdaterad åtgärdsstabell 2021-2025 för Åtgärdsprogram för särskilt skyddsvärda träd*.

- <https://www.naturvardsverket.se/4acd32/contentassets/24a9914d7e26441dba783e756eba1d07/bilaga-1-sarskilt-skyddsvarda-trad.pdf>
- Naturvårdsverket. (2022). *Rapport 7071 Ett rikt växt- och djurliv: Fördjupad utvärdering av miljömålen 2023*. <https://www.naturvardsverket.se/publikationer/7000/978-91-620-7071-7/>
- Parsley, M. K. (2020). Plant awareness disparity: A case for renaming plant blindness. *Plant, People, Planet*, 1(6), 598–601. <https://doi.org/10.1002/ppp3.10153>
- Patchen, A. K., Rakow, D. A., Wells, N. M., Hillson, S., & Meredith, G. R. (2024). Barriers to children's outdoor time: teachers' and principals' experiences in elementary schools. *Environmental Education Research*, 30(1), 16–36. <https://doi.org/10.1080/13504622.2022.2099530>
- Persson, A. (2016). Frågeteknik. I Persson, A. (Red.), *Frågor och svar - om frågekonstruktion i enkät- och intervjuundersökningar* (s. 33–80). Statistiska centralbyrån. <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/ovrigt/ovrigt/ovriga-publikationer-ej-statistik/pong/publikationer/fragor-och-svar--om-fragekonstruktion-i-enkat--och-intervjuundersokningar/>
- Persson, C., Andersson, H., Dahlqvist, C., Nihlgård, B., & Bramryd, T. (2019). *Människa och miljö: med praktisk vägledning för projekt*. (3 uppl.). Studentlitteratur.
- Richardson m.fl. (2020). *A graphical summary of the types of human–nature relationships, nature connectedness and their outcomes* [Illustration]. <https://www.tandfonline.com/doi/figure/10.1080/26395916.2020.1844296?scroll=top&needAccess=true>
- Richardson, M., Dobson, J., Abson, D. J., Lumber, R., Hunt, A., Young, R., & Moorhouse, B. (2020). Applying the pathways to nature connectedness at a societal scale: a leverage points perspective. *Ecosystems and People*, 16(1), 387–401. <https://doi.org/10.1080/26395916.2020.1844296>
- Richardson, M., & Thatcher, A. (2023). State of science: refitting the human to nature. *Ergonomics*, 582–596. <https://doi.org/10.1080/00140139.2023.2236340>
- Sandell, K., & Öhman, J. (2013). An educational tool for outdoor education and environmental concern. *Journal of Adventure Education and Outdoor Learning*, 13(1), 36–55. <https://doi.org/10.1080/14729679.2012.675146>
- Schultz, P. W., Shriver, C., Tabanico, J. J., & Khazian, A. M. (2004). Implicit connections with nature. *Journal of Environmental Psychology*, 24(1), 31–42. [https://doi.org/10.1016/S0272-4944\(03\)00022-7](https://doi.org/10.1016/S0272-4944(03)00022-7)
- Sheffield, D., Butler, C. W., & Richardson, M. (2022). Improving Nature Connectedness in Adults: A Meta-Analysis, Review and Agenda. *Sustainability*, 14(19), 12494. <https://doi.org/10.3390/su141912494>
- SLU Artdatabanken. (2020). *Rödlistade arter i Sverige 2020*. <https://www.slu.se/globalassets/ew/subw/artd/6-publikationer/31.-rodlista-2020/rodlista-2020.pdf>
- Soga, M., & Gaston, J. K. (2016). Extinction of experience: the loss of human-nature interactions. *Frontiers in Ecology and the Environment*, 14(2), 94–101. <https://doi.org/10.1002/fee.1225>
- Sohlberg, P., & Sohlberg, B. (2019). *Kunskapens former: vetenskapsteori, forskningsmetod och forskningsetik*. (4 uppl.). Liber.

- Sveriges Radio. (29 oktober, 2024). *Grönskan minskar i städerna – Malmö minst grönt*.
<https://www.sverigesradio.se/artikel/gronskan-minskar-i-staderna-malmo-minst-gront>
- Szczepanski, A. (2013). Platsens betydelse för lärande och undervisning – ett utomhuspedagogiskt perspektiv. *Nordina: Nordic Studies in Science Education*, 9(1), 3–17.
<https://doi.org/10.5617/nordina.623>
- Szczepanski, A., & Andersson, P. (2015). Perspektiv på plats: 15 professorers uppfattningar av platsens betydelse för lärande och undervisning utomhus. *Pedagogisk forskning i Sverige*, 20(1–2), 127–149. <https://open.lnu.se/index.php/PFS/article/view/1410>
- van den Berg, E. A., Yannick, J., & de Vries, S. (2019). Health Benefits of Nature. I Steg, L., & de Groot, M. I. J. (Red.), *Environmental Psychology: An Introduction* (2 uppl., s. 55–64). Wiley.
- Vining, J., Merrick, S. M., & Price, A. E. (2008). The Distinction between Humans and Nature: Human Perceptions of Connectedness to Nature and Elements of the Natural and Unnatural. *Human Ecology Review*, 15(1), 1–11. <https://www.jstor.org/stable/24707479>
- Wandersee, J. H., & Schussler, E. E. (1999). Preventing Plant Blindness. *The American Biology Teacher*, 61(2), 82–86. <https://doi.org/10.2307/4450624>
- Woodward, W., & Lemmer, E. (2019). Introduction: Critical Plant Studies. *Journal of Literary Studies*, 35(4), 23–27. <https://doi.org/10.1080/02564718.2019.1690804>
- Yue, Z., & Chen, J. (2023). Direct, indirect, and vicarious nature experiences collectively predict preadolescents' self-reported nature connectedness and conservation behaviors. *PeerJ*, 11, e15542. <https://doi.org/10.7717/peerj.15542>

Bilaga 1

Intervjuguide

Glöm inte att genomföra intervjun i den planerade ordningen.

Inledning

Introducera dig själv. Berätta om att studien berör utvecklingen av Lokstallarna och att du är student på masterprogrammet hållbar stadsutveckling på SLU i Alnarp.

Fråga om personen har några frågor.

Förklara att det inte finns något rätt eller fel svar på frågorna, och det finns inte heller någon åsikt som är rätt eller fel, så prata gärna fritt.

Be om lov att få spela in intervjun.

Del 1: Tala fritt om Lokstallarna

Berätta att du vill börja intervjun med att låta intervjupersonen berätta om Lokstallarna.

Huvudfråga	Följdfrågor
Vill du berätta om Lokstallarna?	Vad är Lokstallarna? Vad är intressant med Lokstallarna?

Del 2: Kartbild

Berätta att du har med dig en kartbild över området som du vill prata om.

Huvudfråga	Följdfrågor
Vill du beskriva Lokstallarna med hjälp av kartan?	Vill du berätta mer?

Del 3: Kartbild och styrande teman

Framtiden

Huvudfrågor	Följdfrågor
Vill du berätta om visionen för utvecklingen av Lokstallarna?	<i>Får se vad som kommer upp.</i>
Vad är högsta prioritet för utvecklingen av Lokstallarna?	Varför? Vill du berätta mer?
Vill du berätta om markanvändningen?	<i>Får se vad som kommer upp.</i>

Naturen

Huvudfråga	Följdfråga
En vision för Lokstallarna är att det ska bli en kompakt och grön bebyggelsemiljö. Vill du berätta mer om det?	Vad menas med grön bebyggelsemiljö? Vad menas med kompakt?
Finns det natur i Lokstallarna?	Vill du berätta mer om naturen? Vart finns naturen?
Vill du berätta om växterna?	Vilka växter finns? Varför? Vart finns växterna?
Vad är planen för växterna i Lokstallarna?	Varför?
Är naturen i Lokstallarna attraktiv?	<i>Får se vad som kommer upp.</i>

Del 4: Reflektion över bilder

Berätta att du har med dig bilder tagna i Lokstallarna. Fråga intervjupersonen om den skulle kunna beskriva bilderna och reflektera över dess innehåll.

0 70 140 210 m

SWEREF 99 TM RH 2000

LANTMÄTERIET

16763502

Bilaga 2

Empiriskt material	Kod	Tema
2016: En naturvärdesinventering görs och gröna strategier tas fram. (. ...) 2020: Trädinventering utförs. (. ...) 2022: Fler naturvärdesinventeringar görs (Jernhusen, u.å.b)	Jernhusen naturvärdesinventering	Jernhusens förhållningssätt till naturen och utvecklingen
Ett myller av folk flanerar i design, den vackra tegelbyggnaden och det gamla industriområdets grönska (Jernhusen, 2024a).	Jernhusen nämner grönska	Jernhusens förhållningssätt till naturen och utvecklingen
Hon beskriver området runt vagnhallen som ett utstansat oexploaterat hål (Jernhusen, 2024b)	Oexploaterat hål	Jernhusens förhållningssätt till naturen och utvecklingen
I stället för att växa på omkringliggande värdefull åkermark (Jernhusen, u.å.b)	Värdefull jordbruksmark	Jernhusens förhållningssätt till naturen och utvecklingen
Vi vill skapa de bästa förutsättningarna för ett hållbart stadsliv som utgår från den väldigt speciella kulturmiljön (Jernhusen, u.å.b)	Kulturmiljöns värde	Jernhusens förhållningssätt till naturen och utvecklingen
Det kostar att bevara byggnader. Både utifrån att dem kan vara svåra att använda, och att dem då hindrar att man kan skapa nya värden där. Byggrätter som är värda pengar (Yrkesverksam A)	Monetär kostnad Tjäna pengar	Jernhusens förhållningssätt till naturen och utvecklingen

Östervärn, Ellstorp, Johanneslust och Kirsebergsstaden ... skiljs åt av ... järnvägar och dåligt utnyttjad industrimark (Malmö stad, 2020b, s. 4)	Dåligt utnyttjad industrimark	Biotoperna i planområdet
Det ligger också en utmaning i att beakta områdets befintliga naturvärden och samtidigt tillgodose behovet av marksanering och dagvattenhantering (Malmö stad, 2020b, s. 28)	Intressekonflikt befintlig natur	Biotoperna i planområdet
En grannskapspark om ca två hektar. Utöver den ska ... parker lokaliseras maximalt 300 meter från bostaden. (. ...) Gröna stråk med olika funktioner ska underlätta för invånarna att mötas och att vara fysiskt aktiva (Malmö stad, 2020b, s. 28)	Ny parkmiljö Grönytefaktor Nytta för människor	Planeringsriktlinjer för biotoperna och framtidens täta gröna stad
Främst den ruderata floran kommer att påverkas av ny bebyggelse, behovet av marksanering och dagvattenhantering (Malmö stad, 2020b, s. 29)	Intressekonflikt befintlig natur Nytta för människor	Planeringsriktlinjer för biotoperna och framtidens täta gröna stad
Vid plantering bör inslag av barrväxter prioriteras då de bär barr året runt till skillnad från vegetation med lövverk (Malmö stad, 2020a, s. 22)	Prioritera barrväxter Nytta för människor	Planeringsriktlinjer för biotoperna och framtidens täta gröna stad
Träd i stadsmiljön ger skugga och grönytefaktor ... möjliggör grönska på fastigheter ... så att	Nytta för människor	Planeringsriktlinjer för biotoperna och framtidens täta gröna stad

konsekvenserna av värmeböljor motverkas (Malmö stad, 2020a, s. 18)		
Brukningsvärd jordbruksmark påverkas inte (. ...) En ny tät och blandad stadsbebyggelse i ett unikt stationsnära läge (. ...) Utbyggnaden är också viktig för Malmös tillväxt och har även stor betydelse för den regionala tillväxten (Malmö stad, 2020a, s. 5)	Värdefull jordbruksmark Växande storstad	De förväntade konsekvenserna av planförslaget
Det finns ju inte sådär många platser i staden där det bara är lite av ett tomrum. Det kan fyllas med saker. Sen finns det ju vissa naturvärden på området som behöver hanteras (Yrkesverksam A)	Beskrivning av Lokstallarna Intressekonflikt befintlig natur	Yrkesverksam A
Det är fyllt med olika verksamheter som lockar folk i olika sammanhang, så det får väl ses som attraktivt (Yrkesverksam A)	Verksamheter fokus Nytta för människor	Yrkesverksam A
Det finns folk som är mycket bättre på detta än vad jag är (Yrkesverksam A)	Osäkerhet ruderalmark	Yrkesverksam A
Där är mer öppna ytor, men ändå med växtlighet på, men dom är inte så stora (Yrkesverksam A)	Små ruderalväxter	Yrkesverksam A
Jättefina oxlar (Yrkesverksam B)	Befintlig natur fin	Yrkesverksam B
Jag vet inte vad man kallar det, men örter och annat. Jag	Osäkerhet ruderalmark	Yrkesverksam B

är inte expert på det (Yrkesverksam B)		
Man kan också se lanterninerna uppe på vagnhallens tak som ger, inne i den här [vagnhallen] är det väldigt ljust. Ett fantastiskt rum (Yrkesverksam B)	Fokus på kulturmiljö	Yrkesverksam B
Där är det sandigt och grusigt ... soligt. (. ...) Tre oxlar här nere. Här finns äppleträd, en stor kastanj, en ask här borta. Hagtorn, nån lönn, popplar (Yrkesverksam C)	Beskrivning av natur	Yrkesverksam C
Jag skulle säga att det är en attraktiv miljö, speciellt den här ruderatmarksytan (Yrkesverksam C)	Är naturen attraktiv?	Yrkesverksam C
Det här är jätte häftigt tycker jag. Det här är ju något som kommer gå förlorat när vi bygger. Hela himlavalvet över och platta ruderatmarken (Yrkesverksam C)	Beskrivning av natur Orolig	Yrkesverksam C

Publicering och arkivering

Godkända självständiga arbeten (examensarbeten) vid SLU kan publiceras elektroniskt. Som student äger du upphovsrätten till ditt arbete och behöver i sådana fall godkänna publiceringen. I samband med att du godkänner publicering kommer SLU även att behandla dina personuppgifter (namn) för att göra arbetet sökbart på internet. Du kan närsomhelst återkalla ditt godkännande genom att kontakta biblioteket.

Även om du väljer att inte publicera arbetet eller återkallar ditt godkännande så kommer det arkiveras digitalt enligt arkivlagstiftningen.

☒ JA, jag, Rasmus Erik Friberg har läst och godkänner avtalet för publicering samt den personuppgiftsbehandling som sker i samband med detta

☐ NEJ, jag/vi ger inte min/vår tillåtelse till att publicera fulltexten av föreliggande arbete. Arbetet laddas dock upp för arkivering och metadata och sammanfattning blir synliga och sökbara.